

**PRIMĂRIA ORAŞULUI IARGARA, RAIONUL LEOVA
CONSILIUL LOCAL IARGARA**

**PROIECT
Aprobată
prin decizia nr. ___ din ”__” martie 2026**

**Strategia de dezvoltare social - economică
a oraşului Iargara pentru anii 2026- 2031**

Iargara, 2025

Cuprins		
Lista de figuri		3
Lista de tabele		3
Acronime și abrevieri		3
1	Introducere și rezumat executiv	5
1.1	Fișa de rezumat	5
1.2	Contextul național și regional	6
1.3	Comisia și echipele planificare strategică	6
1.4	Aprobarea consiliului local	7
2	Introducere în planificarea strategică	7
2.1	Dezvoltarea metodologiei de elaborare a planului strategic	7
2.2	Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea Socio- Economică	7
2.3	Informații generale despre comunitate	8
3	Profilul și analiza comunității	9
3.1	Caracteristici geografice și de mediu.	9
3.1.1	<i>Caracteristici fizico-geografice. Istoricul localității.</i>	9
3.1.2	<i>Planificare spațială</i>	11
3.1.3	<i>Resurse naturale</i>	12
3.1.4	<i>Factorii de poluare a mediului</i>	12
3.2	Demografie	13
3.2.1	<i>Resurse Umane</i>	14
3.2.2	<i>Forța de Muncă</i>	15
3.3	Servicii Sociale	16
3.3.1	<i>Caracteristicile grupurilor vulnerabile</i>	16
3.3.2	<i>Servicii Sociale</i>	16
3.4	Economia	17
3.4.1	<i>Structura de afaceri a economiei locale și a domeniilor de afaceri</i>	17
3.4.2	<i>Agricultura</i>	17
3.4.3	<i>Industria</i>	17
3.4.4	<i>Comerțul și serviciile</i>	17
3.4.5	<i>Potențial de dezvoltarea economică locală</i>	18
3.5	Infrastructura	18
3.5.1	<i>Infrastructura utilităților publice</i>	19
3.5.2	<i>Fondul locativ</i>	20
3.6	Buna guvernare și management	20
3.6.1	<i>Gestionarea administrativă</i>	20
3.6.2	<i>Bugetul Local</i>	25
3.6.3	<i>Gestionarea bunurilor</i>	26
3.6.4	<i>Societatea civilă</i>	26
3.7	Analiza SWOT	28
4	Strategia de dezvoltare socio-economică	29
4.1	Viziunea comunității	29
4.2	Cadrul și direcțiile strategice	29
4.3	Planul de Acțiuni	31
4.4	Planul și cadrul de monitorizare și evaluare	49
4.5	Verificare și revizuire	50
	Anexe	

Lista de figuri		Nr.
Figura 1. Poziționarea geografică.		9
Figura 2. Dinamica populației pe genuri.		13
Figura 3. Structura populație pe vârste.		13
Figura 4. Evoluția sporului natural în ultimii ani.		14
Figura 5. Gradul de echipare a fondului locative cu utilități publice.		20
Lista de tabele		Nr.
Tabelul 1. Componenta grupului pentru planificare strategică.		6
Tabelul 2 Indicatori socio-economici orașului Iargara.		8
Tabelul 3. Minorități etnice/lingvistice.		9
Tabelul 4. Dinamica populației după genuri		13
Tabelul 5. Evoluția structurii pe grupuri de vârstă a populației, 2020- 2025		14
Tabelul 6.Evoluția sporului natural în ultimii ani		14
Tabelul 7. Structura populației după domenii de activitate, 2025		15
Tabelul 8. Persoane în etate, 2023		15
Tabelul 9. Persoane cu dizabilități, 2025		16
Tabelul 10. Serviciile sociale prestate, 2025		17
Tabelul 11. Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică		18
Tabelul 12. Structura APL, 2025		21
Tabelul 13. Serviciile publice și atribuțiile de bază a funcționarilor primăriei orașului.		22
Tabelul 14. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, anii 2022-2025, mii lei		26
Tabelul 15. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, anii 2022-2024, mii lei		26
Tabelul 16. Structura intravilanului localității		27
Tabelul 17. Tranzacții funciare, anii 2021-2025		27
Tabelul 18. Analiza SWOT		29
Acronime și Abrevieri		
APL - Administrație publică locală ADA- Agenția Austriacă pentru Dezvoltare ADRSud- Agenția de Dezvoltarea Regională Sud A.O.- Asociația Obștească B.L.-- Buget local B.S. - Buget de Stat G.A.L. "Pyretus"- Grupul de Acțiune Locală "Pyretus" G.I.Z.- Agenția Germană pentru cooperare Internațională G.L.P.S.- Grup de lucru pentru planificare strategică F.N.D.R.- Fondul Național de Dezvoltare Regională F.N.D.R.L.- Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală F.E.N.- Fondul Ecologic Național F.N.M.- Fondul Național de Mediu I.M.S.P. C.S.- Instituția Medical- Sanitară Publică Centrul de Sănătate P.U.G.- Plan Urbanistic General R.D.S.- Regiunea de Dezvoltare Sud U.A.T.- Unitate administrativ teritorială S.D.S.E.- Strategia de Dezvoltare Social- Economică S.W.O.T.- Analiza punctelor tari: punctelor slabe; oportunităților și amenințărilor		

1. Introducere și rezumat

1.1.1. Fișa de rezumat a planificării strategice

Acest document reprezintă Strategia de Dezvoltare Social- Economică (în continuare SDSE) a orașului Iargara pentru perioada anilor 2026- 2031. Aceasta a fost elaborată cu suportul de Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului orașului Iargara nr.7 din 02.02.2024, cu asistența tehnică și metodologică din partea expertului independent în domeniul politicilor locale, Valeriu Porubin. Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea expertului.

Strategia a urmărit elaborarea viziunii, obiectivelor strategice și planului de acțiuni pentru perioada 2026 – 2031. Strategia pune în valoare punctele forte ale localității și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, serviciilor publice, instituțiilor și infrastructurii sociale și economice, precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt:

- (i) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile;
- (ii) promovarea unui proces decizional participativ;
- (iii) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local.

Principalele obiective urmărite de SDSE a orașului Iargara sunt:

- (i) determinarea viziunii și direcțiilor strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea dezvoltării propuse;
- (ii) eficientizarea activității autorităților publice locale în gestionarea localității;
- (iii) utilizarea eficientă a resurselor financiare;
- (iv) promovarea localității (aspecte unice, irepetabile, competitive);
- (v) atragerea surselor externe de finanțare (buget de stat, investiții străine, donații, granturi), pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

Beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale) ai Strategiei sunt locuitorii orașului Iargara, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

SDSE a orașului Iargara pentru anii 2026 – 2031 este structurată pe 4 compartimente și include: (i) profilul comunității (inclusiv analiza SWOT); (ii) cadrul general al strategiei (viziunea, misiunea, valorile și direcțiile de dezvoltare); (iii) etapele de implementare și monitorizarea implementării strategiei; (iv) planul de acțiuni.

Planul de acțiuni pentru anii 2026- 2031 cuprinde totalitatea acțiunilor/măsurilor orientate spre atingerea obiectivelor strategice, cu indicarea: costului estimat, perioadei de implementare, responsabililor pentru realizarea acțiunilor, potențialelor surse de finanțare, precum și a indicatorilor de monitorizare și a rezultatelor așteptate după implementarea fiecărei acțiuni/măsurii.

1.2. Contextul național și regional

Strategia de Dezvoltare Socio- Economică este un document complex, elaborat printr-un larg parteneriat, care are la bază documentele de programare locală (Strategia de dezvoltare social-economică a raionului Leova (2023-2028)), regională (Programele de dezvoltare sectorială a regiunii de Dezvoltare Sud (2015-2023 și strategii regionale sectoriale) și națională (Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2030"), și internațională (Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030).

1.3. Grupul de Planificare Strategică

Prezentul document reprezintă Strategia de Socio- Economică (SDSE) a orașului Iargara, raionul Leova, pentru anii 2026-2031, elaborată într-un mod participativ.

Strategia de Dezvoltare Socio- Economică reprezintă un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale, în următorii 5 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de dezvoltare a localității.

Pentru elaborarea strategiei a fost creat un grupul de lucru, componența căruia a fost aprobată prin Dispoziția primarului nr.7 din 02.02.2024, după cum urmează:

Tabelul 1. Componența grupului pentru planificare strategică

#	Numele, prenumele	Locul de muncă	Funcția
1.	Mutaf Eugeniu	Primăria orașului Iargara	Primar
2.	Gaidarji Elena	Primăria orașului Iargara	Secretar a consiliului local
3.	Mutaf Alina	Primăria orașului Iargara	Specialist principal
4.	Vieru Tatiana	Primăria orașului Iargara	Contabil șef
5.	Cașu Nelea	Primăria orașului Iargara	Specialist principal
6.	Boldescu Iulia	Primăria orașului Iargara	Asistent social
7.	Volcova Lucica	Grădinița de copii nr. 1	Director
8.	Mateciuc Diana	Grădinița de copii nr. 3	Director interimar
9.	Ivanov Raisa	L. T."Lucian Blaga"	Director
10.	Butuc Vera	Căminul de cultură	Director interimar
11.	Șleahtițchi Valentina	Biblioteca orașului Iargara	Bibliotecar
12.	Leon Silvia	Î.M. "Servicii Salubrizare"	Administrator interimar
13.	Ivanov Valeriu	Centrul de zi pentru copii	Manager
14.	Carp Oxana	Consiliul local Iargara	Consilier
15.	Moghilevskaia Maria	Consiliul local Iargara	Consilier
16.	Cernenchi Ala	Consiliul local Iargara	Consilier
17.	Reuțoi Simion	Consiliul local Iargara	Consilier
18.	Căruntu Ion	Consiliul local Iargara	Consilier
19.	Culicenco Dorina	Consiliul local Iargara	Consilier
20.	Scurtu Igor	IMSP CS Iargara, CL Iargara	Medic șef, Consilier
21.			
22.			

1.4. Aprobarea consiliului local

Ca urmare a consultărilor publice organizate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 967 din 09 august 2016, cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, Strategia a fost aprobată prin Decizia Consiliului local nr. ___ din _____ 2024.

ANEXA

2. Introducere în planificarea strategică

2.1. Dezvoltarea metodologiei de elaborare a planului strategic

Acest document a fost elaborat cu scopul de a intensifica procesul de dezvoltare socio-economică a localității, de a stabili punctele clare pentru consolidarea efortului comun al membrilor comunității direcționat spre îmbunătățirea calității vieții cetățenilor orașului

Metodologia de lucru a respectat logica elaborării unei strategii:

- 1) Diagnosticul teritoriului, bazat pe datele existente și realizat cu implicarea părților interesate (administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă) și a responsabililor pe domenii. Această analiză conține o dimensiune tematică, dar și una integrată care a servit drept material de lucru în cadrul grupurilor de lucru.
- 2) Analiza SWOT - instrument de analiză a potențialului de dezvoltare a satului, evidențiază punctele tari și slabe, oportunitățile și amenințările rezultate din diagnosticul teritoriului pe baza unui proces participativ al părților interesate (grupuri de lucru sectoriale, interviuri, workshop-uri, focus grup-uri, dezbateri cetățenești).
- 3) Strategia conține viziunea, obiectivele generale și specifice de dezvoltare și principalele direcții strategice de dezvoltare ale satului. Acestea sunt măsurabile în termeni de timp, relevanță și rezultate concrete.
- 4) Planul de acțiuni 2026 – 2031 conține acțiunile concrete de întreprins pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice de dezvoltare stabilite în Strategie.

În același context, metodologia de elaborare a asigurat caracterul participativ și transparent al acestui document prin organizarea de interviuri, chestionare, workshop-uri, focus grup-uri, traininguri, grupuri de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în fazele esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale. Au fost respectate principiile egalității și echității de gen, incluziunii și reprezentativității tuturor grupurilor din cadrul comunității (criterii de vârstă, sex, etnie, apartenență religioasă, categorii vulnerabile, etc.).

În baza planului de acțiuni, vor fi elaborate planuri anuale de activități la nivelul consiliului local Iargara.

2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea Socio- Economică

Strategia de Dezvoltare Socio- Economică a orașului Iargara, raionul Leova, pentru anii 2026 – 2031 reprezintă un document de planificare strategică integrată la nivel local, un mijloc esențial pentru factorii de decizie, pentru părțile interesate și, nu în ultimul rând, pentru cetățeni, unde sunt identificate cele mai bune soluții pentru creșterea calității vieții prin asigurarea unui mediu sănătos pentru o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung în comunitate.

Aceasta a fost elaborată cu suportul de Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului orașului Iargara nr.7 din 02.02.2024, în baza legislației naționale, LP nr. 436 din 28.12.2006, privind administrația publică locală și LP nr. 435 din 28.12.2006, privind descentralizarea administrativă, cu asistența tehnică și metodologică din partea expertului independent în domeniul politicilor locale, Valeriu Porubin. Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea expertului.

2.3. Informații generale despre comunitate

La 31.12.2025, în orașul Iargara, raionul Leova, sunt înregistrate valorile următorilor indicatori socio-economici:

Tabelul 2.Indicatorii socio- economici a orașului Iargara.

	Indicatori socio-economici	2025
1	Total populație, inclusiv	4231
1.1.	- Copii de vârstă (0-3 ani)	138
1.2.	- Copii de vârstă preșcolară (3-7)	167
1.3	- Copii de vârstă școlară	447
1.4	- Populație activă	2657
1.5	- Persoane în etate (pensionari)	822
1.6	- Populație plecată (migranți)	1698
2.	Număr de agenți economici	38
3	Număr de salariați, inclusiv	267
3.1	- În sfera bugetară	84
3.2	- În economia reală	183
4	Salariul mediu (identificativ)	8350 lei
5	Bugetul total executat (venituri) anul 2023	13028,1 mii lei
5.1	- Venituri proprii, anul 2023	4437,6 mii lei
6	Număr total de gospodării	1883
6.1	-% din gospodării conectate la apeduct	1789
6.2	-% din gospodării conectate la canalizare	48
6.3	-% din gospodării contract de evacuare centralizată a deșeurilor	1318
6.4	-% de gospodării conectate la rețeaua de gaz	1695
6.5	-% de gospodării conectate la rețeaua telefonie fixă și internet	1845
7	Lungimea drumurilor locale (total)	38 km
7.1	-% din drumuri locale cu acoperire rigidă (asfalt și ”variantă albă”)	26,6 km
7.2	-% din drumuri locale cu acoperire fără acoperire rigidă (pământ)	11,4 km
7.3	-% din străzi cu iluminat nocturn	1789 km

3. Profilul și analiza comunității

3.1. Caracteristici geografice și de mediu

3.1.1. Caracteristici fizico-geografice

Poziționarea geografică | Iargara este un oraș-reședință de comună din raionul Leova, Republica Moldova. Orașul Iargara este amplasat la sud-vestul Republicii Moldova, pe malul râului Tigheci, la o distanță de 100 km. de capitala țării Chișinău și la 25 km de centrul administrativ Leova. Orașul Iargara este o unitate administrativ teritorială, constituită din 2 localități – orașul reședință Iargara și satul Meșeni.

Orașul are o suprafață de 517,5 ha. Fondul funciar al orașului Iargara constituie 2.714 ha, dintre care cea mai mare pondere revine terenurilor cu destinație agricolă care ocupă 1.1773 ha sau circa 60% din toată suprafața orașului. Bonitatea medie a terenurilor agricole este 68 puncte.

Fondul acvatic al orașului este constituit de râul Tigheci și 3 lacuri cu o suprafață totală de 22 ha.

Conform datelor prezentate de către primăria orașului Iargara populația este de 4231 locuitori.

Figura 1 Poziționarea geografică

Structura etnică a orașului conform [recensământului populației din 2014](#):

Minorități etnice/lingvistice | Minoritățile etnice sunt reprezentate de 1220 persoane, ceea ce constituie 28, 83% din numărul total al populației. Raportat la numărul total al minorităților etnice compoziția acestora este reprezentată de: bulgari (52,7%), ruși (20,25%), ucraineni (14,84%), găgăuzi (9,59%) și alte etnii (2,62%). Indiferent de etnia cuplurile familiale sunt formate în mare parte din membri de diferite etnii. Nu toți reprezentanții minorităților etnice din comunitate vorbesc limba română, dar în mare parte posedă grad diferit de cunoaștere a limbii română, ei se implică și beneficiază de toate serviciile comunității la egal cu toți ceilalți membri.

Tabelul 3. Minorități etnice/lingvistice, 2023

Minorități etnice	Bulgari	Ruși	Ucraineni	Găgăuzi	Alte
1220	643	247	181	117	32

Sursa: Primăria localității

Minorități religioase | Populația orașului și accesul la serviciile de sănătate și asistență socială. Populația orașului Iargara înregistrează un număr de 5670 de persoane, majoritatea fiind de etnie română și de religie ortodoxă.

Cu privire la minorități religioase, populația orașului Iargara este constituită 99,12% din creștini ortodocși, care frecventează cu regularitate, în proporție de 30% biserica creștin-ortodoxă „Sfântul Ierarh Nicolai cu hramul care se sărbătorește la 22 mai de „Sfântul Nicolai”.

În comună este înregistrată și biserica evanghelist creștin -baptistă” Iisus-lumina lumii” care este frecventată de 36 membrii.

Cele mai importante sectoare economice în UAT sunt: agricultura, industria de prelucrare și industria ușoară, iar domeniile economice care pot fi dezvoltate având în vedere potențialul local sunt agricultura, industria alimentară și serviciile. În prezent, în oraș își desfășoară activitatea circa 750 agenți economici

dintre care peste 90% sunt deținători de patente. În oraș este dezvoltată industria vinului la „Vinia Denove” S.R.L. producția și prelucrarea lemnului efectuată de către gospodăria silvică „Iargara”, din 1944 în oraș activează societatea pe acțiuni „Elevatorul Iargara”, care prestează servicii de depozitare și prelucrare a producției agricole.

Istoric Orașul Iargara a fost atestat prima dată în documentele de arhivă cu denumirea Șargara. Siliștea Iargara din apropierea vetrei strămoșești Tigheci, probabil, a existat demult. Dar pe harta generală Bauer, întocmită de Comandamentul Armatei Ruse, a apărut în 1772, indicându-se ca șleahul “La Vetrișoia se trece prutul și prin Șargora și Căușeni se merge la Bender”. (E. Diaconescu, Vechi drumuri moldovenești, 1939). “Dicționarul statistic al Basarabiei”, editat în 1923 la Chișinău, consideră anul întemeierii localității Iargara aproximativ 1799. Cum ar fi așezarea are o vîrstă de peste două secole. Multă vreme Iargara era un cătun mic, tupilat între dealuri și hîrtoape.

O altă sursă ne arată că actualul oraș Iargara a fost întemeiat de către colonistul german Lucas Ziegrefrid (în unele surse – Lucas Seefried) în anul 1878.

După 1812 a început să-și facă repede nume, cînd deveni colonie de germani și cînd primele trenuri din Bender poposiră în gară, străbătînd Basarabia de-a curmezișul și de la Nistru la Prut.

Iargara inițial era doar o gospodărie. În 1882 colonistul din New Elft a cumpărat o fermă de aproximativ 700 de hectare de la proprietarul Dankensfeld și a înființat ferma sa cu o școală și o capelă. După moartea lui Lucas Ziegrefrid, proprietatea a fost împărțită între fii și fiicele sale. Școala și capela au trecut după moartea lui Lucas Ziegrefrid în posesia comunității, deoarece urmașii lui Ziegrefrid nu mai putea face față greutăților orașului

De asemenea, în 1907 populația de origine germană din Iargara, a început a procura pămînt din fosta moșie a Ecaterineu Lebedev, circa 410 desetine prin actul de vînzare întocmit la 15.10.1907.

În 1918 - 1940 comunitatea este condusă de administrația română. În toamna anului 1922 instituția română “Casa Noastră”, împuternicită să facă reforma agrară în Basaarabia, i-a împroprietărit pe 37 de țărani din Iargara cu 218 ha de pămînt. Dar unii săteni schimbaseră de acum coasele pe uniforma de feroviar.

În 1923 satul întrunea 180 case, 260 de bărbați și 275 de femei, o gospodărie boierească, o moară, 2 biserici luterane, o cîrciumă.

Potrivit Anuarului pentru comerț, industrie, meserii și agricultură, editat în 1929 la Bucurști, localitatea Iargara era reprezentată ca un sat din județul Cahul, fiind o colonie germană, cu 310 locuitori, unde exista o școală primară pentru români și o școală pentru etnia germană, o biserică luterană.

Prin Deciziunea Directoratului Ministerial Chișinău nr. 2.547/931, în Orașul Iargara a fost înființat un obor de cereale.

Dezvoltarea economică a localității a impus formarea unei comisii agricole, care avea menirea de a supraveghea tranzacțiile economice și de comerț în domeniu agricol. În 1935, Comisia agricolă a comunei Iargara era compusă din: preotul Oscar Croh, președinte; notar Alex Sculischi, secretar, și membrii Nicolae Snighur, Henrich Motz, Vasile Lepădatu, Simion Gotișanu.

Potrivit recensământului dnin 1930, colonia germană număra 310 suflete, care posedau aici 381 ha de pămînt. În 1937 Baiușul, împreună cu o mică așezare rurală numită Meșeni era parte component a comunei Iargara din județul Cahul. Toate la un loc dispuneau de 3 școli primare, 16 prăvălii, 5 depozite de cereale, 3 cărciume. În cadrul comunei Iargara activa primăria, un dispensar, o farmacie, gara feroviară, 2 depozite de cherestea, moara, un târg de cereale. Săptămînal erau organizate iarmaroace de animale, de mărfuri industriale și de priduse alimentare.

Cînd Basarabia a fost anexată la URSS, în septembrie – noiembrie 1940 locuitorii germani din orașul Iargara s-au ei s-au repartizat în Germania, lăsînd casele goale și o mare parte a averii de izbeliște.

În vara anului 1941 tîrgușorul Iargara avea în cele 257 de clădiri - 979 de locuitori, cu mult mai puțin decît fuseseră în anul precedent.

În perioada postbelică populația de aici a sporit de 5 ori, în 1991 ea număra 5601 oameni - o creștere impunătoare. Dezvoltarea în zonă se datorează deschiderii mai multor întreprinderi de însemnătate locală și regional, cum ar fi:

- Sovhozul-fabrică "Tătărașen",
- Asociația Agrară "Moldvinprom" specializată în viticultură și vinificație,
- Întreprinderea Silvică de Stat "Iargara" specializată în gospodărirea cinegetică a fondului forestier, creșterea materialului săditor și prelucrarea lemnului;

Unele structuri raionale trecuseră din Leova în Iargara. Activau așa întreprinderi ca: Moldselihoztehnica, Baza petrolieră, bazele de comerț – angro, filială a Univercoopului Leova, Uniunea de consum, Întreprinderea în alimentație publică, Întreprinderea de creștere a cărnii de porc Iargara, Întreprindere de încărcare și transportare a fructelor și legumelor "Moldplodoovoșci", Întreprinderea în construcții, ce deservea sudul Moldovei.

Ca urmare a acestei evoluții se mări considerabil și traficul de mărfuri din gara feroviară Iargara. Evoluția impresionantă a economiei localității din acea perioadă a avut ca efecte creșterea considerabilă a numărului populației, în mare parte în prima perioadă datorată migrației din localitățile raionului Leova și Cantemir, etc...

Cronologie:

1812 -a devenit colonie de germani.

1882 -colonistul Lucas Zeifrid a cumpărat o fermă de aproximativ 700 de hectare.

1899 - colonistul Lucas Zeifrid autorizează prima moară cu aburi din regiune.

1918 -1940 satul este condus de administrația română.

1929 - în Iargara fost înființat un obor de cereale.

1940 - colonia germană părăsete satul Iargara, se întoarce în Germania.

1941 - satul are doar 979 de locuitori.

1949 - crește numărul locuitorilor până la 1002.

1950 -1990 - creștere intensă în sectorul economic.

3.1.2. Planificare spațială

Localitatea dispune de un Plan Urbanistic General, elaborate în anul 2016, de către Institutul național de cercetări și proiectări în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii, cu funcții teritoriale "URBANPROIECT". Conform acestui plan rezultă următoarea descriere a localității:

Specificul localității: relief, ape, clima, resurse naturale, etc... Starea mediului ambiant.

Relieful

Conform raionării geomorfologice terenurile orașului Iargara fac parte din microforma de relief numită Codrii Tigheciului, din zona naturală de codri cu vegetația și lumea animală respectivă. Teritoriul reprezintă un relief ondulat. Teritoriul orașului Iargara se caracterizează cu o climă moderată continentală, cu iarnă scurtă și comparativ caldă, cu vară lungă și călduroasă. Cantitatea anuală de precipitații este de 450-500 mm. Teritoriul orașului se află în zona de silvostepă, în păduri crește stejarul, salcâmul, teiul, arțarul, frasinul.

Fondul funciar:

- Total constituie 2714,74 ha, inclusiv:
- Teren proprietate a orașului –517,5 ha;
- Teren proprietate privată – 1992,74 ha;
- Pădure (fișii forestiere) – 22,52 ha;

- Teren proprietate publică a statului – 221,26 ha.

Terenuri agricole cu suprafața agricolă totală- 1831,29, din care :

- arabil 1699,61 ha;
- pășuni 9,28 ha;
- livezi 19,0 ha;
- pârlăoagă – 76,11 ha;
- drumuri – 27,29 ha;

Fondul locativ:

Suprafața totală a fondului locativ în orașul Iargara este de 114 mii m², din care suprafața locuibilă 65,3 mii m², fiind constituit din case cu 1-2 nivele cu teren pe lângă casă și clădiri- blocuri cu 2 nivele.

Fondul de locuințe al orașului Iargara este format din 1834 case din care: 1659 case individuale cu lot pe lângă casă și 175 apartamente la bloc. Suprafața medie a unei locuințe este de 62,1 m². Asigurarea medie cu spațiu locativ pentru o persoană este de 23,8 m².

Rețeaua hidrografică:

Apele freatice pe cumpene și pe versanți se află la adâncime medie, în zona de protecția a râului Tigheci. În oraș există 245 de fântâni simple, calitatea apei în acestea nu corespunde tuturor cerințelor față de apa potabilă.

Clima:

Teritoriul orașului Iargara se caracterizează cu o climă moderată continentală, cu iarnă scurtă și comparativ caldă, cu vară lungă și călduroasă. Cantitatea anuală de precipitații este de 450-500 mm.

Resurse naturale :

Teritoriul orașului se află în zona codrilor Tigheciului, în păduri crește stejarul, teiul, arțarul, frasinul, deasemena se pot găsi mai multe și tipuri de plante. Fondul acvatic al orașului este constituit de râul Tigheci și trei lacuri cu o suprafață totală de 22 ha.

Comori ale naturii:

Comunitatea are multe și frumoase comori naturale, numeroase zone cu peisaje sălbatice, colțuri de natură adevărată, puțin modificate de om. Natura e mai consecventă și mai darnică aici decât în alte părți și aceasta datorită nu numai tezaurului național, pe care l-am avut, dar și unei gospodării mai judicioase.

Starea mediului ambiant:

Există poligon de deșeuri autorizat, la moment se efectuează construcția unui gard și a unui dig de protecție pentru stoparea scurgerilor de impurități după ploile mari. Starea sanitară a orașului mai este afectată de atitudinea negospodărească a unor locuitori față de depozitarea deșeurilor orașului. Serviciul de salubritate a orașului este prestat de Întreprinderea Municipală „Salubritate” care a fost fondată în anul 2013 prin Decizia Consiliului Local. Pe parcursul ultimilor 5 ani, dezvoltarea Întreprinderii și a serviciului de salubritate a fost o prerogativă pentru primărie, astfel aceasta a beneficiat de dotare tehnică și capacitate logistică. Din anul 2023, primăria Iargara împreună cu partenerii de dezvoltare (ADA și GIZ) în cadrul programului EU4Moldova: Comunități Locale, implementează un proiect de dezvoltare și capacitate a întreprinderii, care presupune și extinderea ariei de prestare a serviciului încă pentru 3 primării. În 2025 statutul Întreprinderii se modifică în societate cu răspundere limitată (S.R.L.) cu capital social public.

3.2. Demografie

3.2.1. Resurse Umane

Populație | La 1 ianuarie 2023, populația orașului Iargara constituie 4231 locuitori, dintre care 1904 bărbați (49,7%) și 2327 femei (50,3%). Perioada ultimilor 5 ani, se înregistrează o lentă scădere a numărului populației (de la 4407 în anul 2019, la 4231 în 2023), cauzată de un spor natural negativ, cât și de migrația externă și internă a populației. Comparativ, cu 01 ianuarie 2019, numărul populației orașului a scăzut cu 176 persoane sau cu 4% din populația anului 2025. Conform datelor BNS, sporul natural este negativ, mortalitatea avansează natalitatea cu 32 persoane în 2025, înregistrându-se 24 născuți și 56 decese. La 01 ianuarie 2025, raportul după gen a populației localității este de 48,2% bărbați la 51,29% femei, femei fiind într-un număr de 16 persoane mai mult ca bărbați. Diferența de genuri din 2014 până în prezent este în continuă scădere pentru categoria bărbați.

Tabelul 4. Dinamica populației după genuri

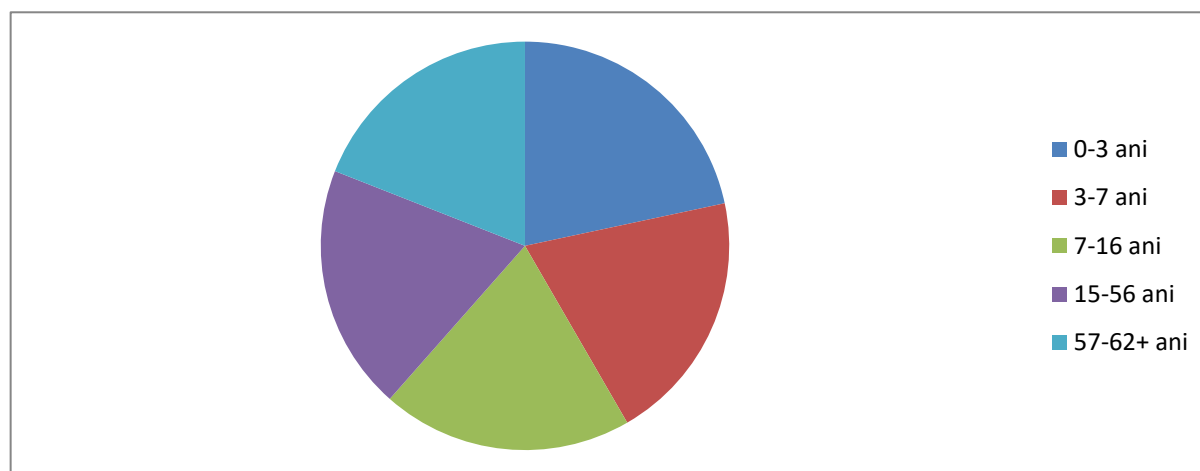
Indicator i	2021	2022	2023	2024	2025
Populația	4407	4319	4298	4270	4231
Bărbați	1984	1943	1934	1922	1904
Femei	2423	2376	2364	2348	2327

Sursa: Primăria localității

Structura populației pe grupuri de vârstă, 2025

La începutul anului 2025, în componența populației orașului Iargara ponderea cea mai mare o dețin persoanele cu vârsta aptă de muncă (cuprinsă între 17 – 56/61 ani), cu o pondere de 62,78 %. Acest fapt este favorabil pentru implicarea categoriei date, apte de muncă în dezvoltarea locală, 17,77% a populație orașului sunt copii și tineri cu vârsta sub 17 ani și restul populației 19,45%- persoane ieșite la pensie.

Figura 3. Structura populației pe grupuri de vârstă

Tabelul 5. Evoluția structurii pe grupuri de vârstă a populației, 2020- 2025

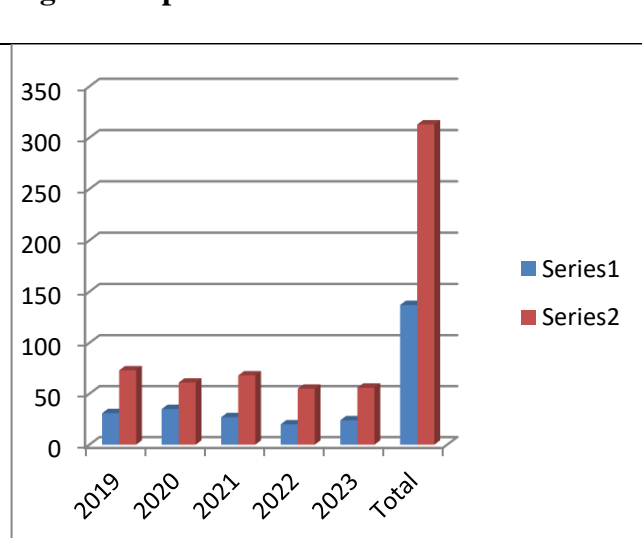
Vârsta	2021	2022	2023	2024	2025
0-3 ani	157	145	144	141	138
3-7 ani	188	179	174	173	167
7-16 ani	483	458	449	452	447
15-56 ani	2719	2696	2701	2669	2657
57-62+ ani	860	841	837	835	822
TOTAL	4407	4319	4305	4270	4231

Localitatea Iargara se va confrunta în următorii ani cu o sporire a procesului de îmbătrânire a populației, care va determina o presiune demografică în descreștere. Asemeni, Republica Moldova se confruntă la nivel global cu un proces de îmbătrânire demografică, datorat în principal scăderii natalității care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani). Astfel, creșterea numărului locuitorilor în vârstă de peste 57/62+ ani, care la moment constituie 19,43% din totalul populației, relevă că orașul este în categoria satelor cu tendințe de îmbătrânire a populației.

Numărul populației este în descreștere în ultimii 5 ani, un motiv ar fi sporul natural negativ. Tendința descrescătoare este influențată de procesele migraționiste caracteristice pentru toate localitățile din RM și sporul negativ. În anul 2025 natalitatea a înregistrat un număr de 24 copii născuți, pe când sau înregistrat 56 de cazuri de deces în rândul populației.

Tabelul 6. Evoluția sporului natural în ultimii ani

Perioada	Născuți	Decedați
2019	31	73
2020	35	61
2021	27	68
2022	20	55
2023	24	56
Total	137	313

Figura 4. Sporul natural în ultimii ani

Sursa: Primăria localității

3.2.2. Forța de Muncă

Aspecte ocupaționale | În perioada analizată predomină populația aptă de muncă, care constituie cca 62,78 % (aproximativ 2657persoane) din numărul total al locuitorilor, însă doar 269 dintre persoane sunt active sunt angajați și lucrează pe teritoriul localității, circa 10.23% din totalul celor apti de muncă. În cea mai mare parte persoanele preferă de a lucre peste hotare, aceasta se datorează diferențelor mari de salarii și lipsa locurilor de muncă echitabil asigurate în țară, Țările cele mai preferate pentru lucrări peste hotare sunt: Italia, Germania, Israel, Federația Rusă, Anglia, Franța, Belgia.

Tabelul 7. Structura populației după domenii de activitate, 2025

Categoriile sociale	2025
TOTAL (în limitele orașului)	464
Populație ocupată în economie, inclusiv:	
- în agricultură (Glia, particulari)	14
- în industrie (ISS Iargara, Elevator;fabrica de vin)	123
- servicii și comerț (Magazine, baze en- gross, autoservice)	146
Învățământ și educație preșcolară	79
Ocotirea sănătății (inclusiv asistența socială)	22
Administrație Publică Locală și servicii comunale	35
Instituțiile din subordinea APL	45

Sursa: Primăria localității

Piața locală a forței de muncă este destul de limitată, din acest motiv și accesul cetățenilor, în special celor vulnerabili, la locuri de muncă decente este redus. Provocările pieței muncii pentru grupurile dezavantajate se referă la următoarele aspecte:

Femeile alcătuiesc majoritatea angajaților din sectorul public – 69,87%.

Persoanele social-vulnerabile alcătuiesc doar 11,36% din ”sezonieri”, din cauza că în acest grup sunt și persoane indiferente, cu vicii și mai puțin își caută de muncă.

Persoane în etate | Persoanele în etate reprezintă cea mai vulnerabilă categorie socială existentă în localitate, majoritatea dintre care trăiesc în sărăcie. Cu regret este evidenta îmbătrânirea populației, ca rezultat al migrației tinerilor peste hotarele UAT în căutarea unei vieți mai bune și a unui serviciu stabil. Persoanele în etate reprezintă 10,9% din populație, dintre care 57,6% sunt femei. Majoritatea persoanelor din categoria dată dețin un teren agricol, pe care-l îngrijesc pentru ași asigura existența.

Pensiile au fost majorate, acestea nu acoperă coșul minimal de consum și cei mai mulți dintre ei necesită acordarea ajutoarelor materiale. Efectiv această stare de lucruri nu diferă mult de la un an la altul.

Tabelul 8. Persoane în etate, 2023

Total persoane în etate	Femei în etate	Persoane singure în etate	Femei singure în etate	Vârșnici cu dizabilități	Femei în etate cu dizabilități
620	357	40	32	8	11

Sursa: Primăria localității

Situația social-economică și nivelul de trai scăzut au influențat negativ asupra nivelului de trai al populației. În general populația satului se confruntă de următoarele problemele: starea economică precară, sporul natural scăzut, pensii mici, potențialul redus al administrației publice locale de a ajuta categoriile social-vulnerabile.

3.3. Servicii Sociale

3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile

Populația săracă | Categoria populației sărace în orașului Iargara constituie mai puțin de 3% din numărul total al locuitorilor satului, ponderea cea mare o dețin femeile, urmate de vârstnici și bărbați. Persoanele în etate și persoanele cu dizabilități, au preponderent venituri din gospodăriile agricole individuale, practică o agricultură de subzistență și participă foarte puțin la schimburile comerciale. Principalele cauze ale sărăciei sunt specifice majorității localităților rurale din republică: venitul familiei nu corespunde cheltuielilor elementare de întreținere, salariile și pensiile sunt sub nivelul de consum necesar. Comparativ cu alte localități rurale din regiune rata sărăciei este înregistrată a fi una foarte mică, fapt care ne permite să concluzionăm că femeile și bărbații, inclusiv copiii, persoanele cu necesități speciale au un trai decent.

Persoane cu dizabilități | Numărul de persoane cu grad de invaliditate este considerat a fi relativ mic și constituie doar 5, 8 % din populație. Analizând datele statistice constatăm că 12 de femei și bărbați din 11 sunt cu dizabilități grave, 51 au gradul de dizabilitate mediu, ceea ce permite să concluzionăm că sunt capabili pentru activități fără ajutorul extern

Dacă să analizăm ponderea între femei și bărbați cu dizabilități menționăm o proporționalitate relativă. Conform datelor din numărul total al persoanelor cu dizabilități 51,61% sunt bărbați, 41,94%--sunt femeile. Restul sunt copiii. Asistenții sociali și lucrătorii sociali monitorizează situația fiecărui beneficiar, acordând asistența necesară.

În ultimii ani se înregistrează o atenție sporită incluziunii a persoanelor cu dizabilități în societate. Tot mai des constatăm că se depun eforturi pentru ca persoanele cu dizabilități să se bucure de acces comun, cu celelalte persoane, la spațiul public. Evident rezervele sunt mari pentru că acestora nu le este oferită o distribuire uniformă în societate, ci sunt sprijinite doar de anumite instituții.

Tabelul 9. Persoane cu dizabilități, 2025

	Total	Femei	Bărbați	Copii
Total persoane cu dizabilități	248	104	128	16
Persoanele cu dizabilități fizice	100	41	53	6
Persoanele cu dizabilități mentale	57	21	27	9
Persoanele cu dizabilități fizice grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)	24	12	11	1
Persoanele cu dizabilități fizice medii (capabili pentru activități fără ajutorul extern)	51	19	32	0
Persoanele cu dizabilități fizice angajate în câmpul muncii	10	5	5	0
Persoanele cu dizabilități fizice în etate	6	6	0	0

Sursa: Primăria localității

Situația social-economică și nivelul de trai scăzut au influențat negativ asupra nivelului de trai al populației. În general populația satului se confruntă de următoarele problemele: starea economică precară, sporul natural scăzut, pensii mici, potențialul redus al administrației publice locale de a ajuta categoriile social-vulnerabile.

3.3.2. Servicii Sociale

Asistența socială | Serviciile sociale comunitare sunt prestate de serviciul Asistența Socială, structură a Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova. La moment la evidența asistenților sociali din orașului Iargara se află: 13 familii social-vulnerabile; 3 familii în situații de risc, care neglijează obligațiile părintești și care sunt monitorizate permanent de asistenții sociali. Familii cu trei și mai mulți copii sunt 87 de familii.

La evidența Sudiului comunitar de asistența socială se află: 78 de persoane în etate; 900 de persoane pensionari. Participanți la evenimentele din Transnistria, Afganistan, lichidarea avarie de la Cernobîl – 30 de persoane. Văduve ale participanților celui de-al doilea război mondial – 3.

Pe parcursul anului 2025 s-au întocmit: Cereri AS /APRA (perioada rece a anului), dintre care 357 au beneficiat de ajutor social. Una dintre categoriile ele mai vulnerabile, care se află la evidența asistentului social sunt persoanele cu dizabilități în număr de 157 persoane dintre care: Adulți cu dizabilități severe – 29 de persoane, dintre care – 7 persoane în scaun cu roțile.

Tabelul 10. Serviciile sociale prestate, 2025

Au beneficiat de prestații sociale (de toate tipuri)	TOT AL			Pers. în etate			Pers. cu dizabilități			Copii		
	Tot.	F	B	Tot.	F	B	Tot.	F	B	Tot.	F	B
<i>inclusiv de indemnizații de șomaj</i>	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>de indemnizație unică pentru nașterea copilului</i>	29	16	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>de indemnizații lunare pentru îngrijirea copiilor</i>	28	15	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>de indemnizații pe motiv de sănătate / incapacitate de muncă</i>	167	103	64	21	9	12	4	1	3	4	1	3
<i>de compensații pentru perioada de iarnă</i>	562	302	260	234	154	82	72	32	40	50	29	21
<i>Vizite de îngrijire la domiciliul</i>	42	30	12	24	22	2	16	8	8	2	0	2
<i>Cantina socială</i>	78	40	38	35	17	18	6	2	4	37	21	16
<i>Transport social gratuit*</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Servicii de socializare</i>	-	-	-	-	-	-	3	-	3	4	1	3
<i>Alte servicii sociale: _____</i>	180	100	80	10	3	7	4	1	3	24	14	10

Sursa: Primăria localității

3.4. Economia

3.4.1. Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri

Conform indicelui de depravare (2014), din cele 843 de localități din Republica Moldova, Orașul Iargara deține rangul 422 (depravarea condițiilor de trai) și rangul 439 (depravare economică), depravarea funcțională a primăriei 531, indicele privind activitatea în agricultură 434, ceea ce denotă o situație slabă de dezvoltare economică și medie a condițiilor de trai. Cele mai importante sectoare economice în UAT: agricultura, creșterea animalelor, și industria ușoară, iar domeniile economice care pot fi dezvoltate având în vedere potențialul local sunt agricultura, industria alimentară și serviciile.

Tabelul11. Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică

Agenți economici	2021	2022	2023	2024	Pondere (%)
Întreprinderi cu drept de persoane fizice:	72	75	77	78	11,54
- întreprinderi individuale	26	26	26	26	-
- gospodării țărănești	46	49	51	52	11,5
- patentă	7	1	-	-	-100
Întreprinderi cu drept de persoane juridice:	24	24	24	24	-
- societăți pe acțiuni	2	2	2	2	-
- societăți cu răspundere limitată	20	20	20	20	-
- cooperative	1	1	1	1	-
- întreprinderi municipale	1	1	1	1	--
Instituții și organizații neguvernamentale	6	6	6	6	-
TOTAL	102	105	107	108	5,5

Sursa: Primăria localității

3.4.2. Sectorul Agriculturii

Pe teritoriul localității au fost create și 51 gospodării țărănești, în 2024 ajungând la 52 gospodării țărănești dintre care 10 sunt conduse de femei. Orașul Iargara deține o suprafață totală 7600, 36 ha de pământ, din care cu destinație agricolă 1.1773 ha nota medie ponderată de bonitate a solului (puncte) este de 68 puncte din 100.

Astfel, potențialul economic al orașului Iargara este predominant agricol, locuitorii se îndeletnicesc cu cultivarea pământului și creșterea animalelor orașului Sunt cultivate culturi cerealiere - porumb, grâu și culturi tehnice floarea soarelui și rapița. Majoritatea terenurilor agricole sunt în gestiunea C.A.P.”Glia”. În teritoriu activează o fabrică de producere a vinului, datorită crizelor din ultimii ani, ramura vitivinicolă este în recesiune din cauza lipsei pieței de realizare.

3.4.3. Industria

Industria este reprezentată de o întreprindere, de păstrare și prelucrare a produselor agricole S.A . ”Elevatorul Iargara”, Î.S.”Iargara” care se ocupă de gestionarea fondului forestier, dar deține o secție de prelucrare a lemnului.

3.4.4. Comerțul și serviciile

În afară de structurile economice active în domeniul agriculturii în orașului Iargara activează și agenți

economici în domeniului comerțului și serviciilor - magazine alimentare, magazine de vânzare a materialelor de construcție, local pentru manifestații și festivități.

Comerțul și serviciile este reprezentat de 9 magazine dintre care: două comercializează cu materiale de construcție, șase comercializează cu produse alimentare și produse industriale și unul comercializează cu mobilă.

În comună activează o frizerie.

3.4.5. Potențial de dezvoltarea economică locală

În ultimii ani preocupările pentru a realiza o dezvoltare economică și socială echilibrată în profil teritorial s-au extins. Această tendință s-a impus, în primul rând, datorită rolului important pe care dezvoltarea economică la nivel local îl are în utilizarea eficientă a resurselor existente. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor locale de bază în zonele rurale reprezintă elemente esențiale în cadrul oricărui efort de a valorifica potențialul de creștere și de a promova durabilitatea zonelor rurale. De fapt, crearea de infrastructură reprezintă primul pas în cadrul procesului de dezvoltare locală, în ideea că accesul la utilități, bunuri și/sau servicii crește atractivitatea zonei, deci acționează ca un „magnet” pentru potențialii investitori. Între infrastructura unei zone și dezvoltarea sa economică există o relație de reciprocitate. Potențialul de dezvoltare a unei zone este cu atât mai mare cu cât infrastructura este mai dezvoltată. De asemenea, creșterea economică exercită o presiune asupra infrastructurii existente și determină o nevoie mai accentuată de dezvoltare a acesteia. Astfel, construirea și întreținerea infrastructurii au un efect multiplicator ce va crea numeroase locuri de muncă și va impulsiona dezvoltarea economică.

Pe vremuri în localitatea Iargara au fost dezvoltate în special serviciile legate de necesitățile regionale: construcții (bază de materiale de construcții), agricultură (bază de sortare și prelucrare a fructelor și legumelor), transport rutier și feroviar, reparații auto și a tehnicii agricole, activități de altfel preluate de sectorul privat la moment dar cu un potențial mult mai redus. La fel anterior era dezvoltată ramura zootehniei cu infrastructura necesară care astăzi a fost în mare parte deteriorată. Astfel scopul APL pentru viitor este de a revitaliza atât serviciile cât și producția industrială reeșind din faptul că dispune de condițiile necesare bunei dezvoltări a sectoarelor menționate.

3.5 Infrastructura

3.5.1 Infrastructura utilităților publice

Reeșind din prevederile cadrului legislativ, conform prevederilor art. 3 din Legea privind serviciile publice de gospodărie comunală, nr. 1402-XV din 24.02. 2002 care specifică expres profilul și scopurile pentru care autoritățile administrației publice locale au competența exclusivă privind înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciilor publice de gospodărie comunală, precum și crearea, administrarea și exploatarea bunurilor de proprietate publică din infrastructura edilitară a unităților administrativ-teritoriale respective.

Chiar dacă nu corespunde întru totul cerințelor populației sectorul serviciilor publice de gospodărie comunală a suferit transformări majore în ultimii 7 ani din punct de vedere organizatoric, tehnic și administrativ fiind realizate investiții majore în serviciile publice de primă necesitate (servicii publice de interes vital), de ex. alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate, alimentarea cu gaz natural, salubritatea.

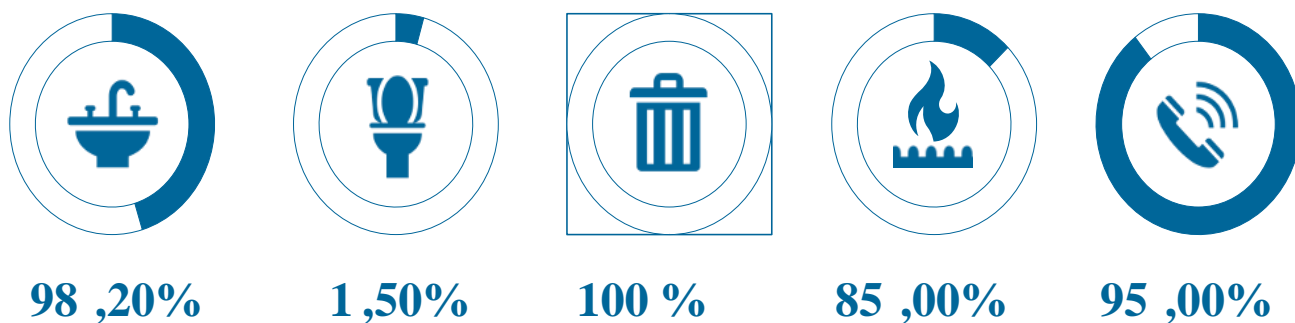
Starea tehnică actuală a infrastructurii serviciilor publice este relativ mai bună față de acum 7 ani, însă necesită investiții majore în domenii cum ar fi drumurile locale.

Privitor la componența actuală a infrastructurii localității pot fi prezentate următoarele date:

- **Drumuri** - 55 km dintre care: drum național asfaltat - 10 km, 45 km sunt cu acoperire rigidă. Din lungimea totală de 55 km, drumurile locale constituie 45 km.
- **Gaz** - 52 km. 1695 gospodării. 10 Instituții Publice și 28 Agenți Economici.
- **Apă** - 52 km de apeduct. 1883 gospodării. 10 Instituții Publice și 37 Agenți Economici.

- **Canalizare** - 1,5 km canalizare. 25 gospodării și 5 instituții publice conectate. 1 Agent Economic.
- **Telefonie** - 95 % din localitate sunt conectați la rețeau de telefonie/internet.
- **Iluminat stradal** - 45 km iluminată. 2853 beneficiari. 10 Instituții Publice și 37 Agenți Economici.

Figura 5. Gradul de echipare a fondului locative cu utilități publice.

În scopul asigurării calității serviciilor de alimentare cu apă și canalizare UTA conform prevederilor Legii 303 din 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare a delegat gestiunea S.A. ”Apă Canal Leova” care asigură populația și instituțiile publice cu servicii calitative 24/24 ore pe zi.

Gestiunea serviciului comunal de salubritate este asigurată de S.R.L. „Salubritate Iargara”.

Din proiectele de infrastructură realizate în ultimii ani pot fi menționate următoarele:

N/o	Denumirea proiectului	Perioada de implementare	Costul și finanțatorii	Rezultate/ produse/ beneficiari
1.	Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova	2017- 2022	43 056 383,47 lei Uniunea Europeană- 95% APL Iargara- 5%	52 km apeduct; 1800 branșamente.
2.	Îmbunătățirea managementului deșeurilor solide în orașul Iargara, comunele Băiuș, Tigheci și Sarata Nouă.	2022-2025	280 046,00 Euro (ADA), 1.000.000 lei (GIZ) și 764 209,36 lei (APL Iargara)	2853 locuitori ai orașului Iargara, 44 locuitori ai sat. Meșeni, 10 Instituții Publice și 37 Agenți Economici.
3.	Construcția/extinderea/ reabilitarea/ modernizarea sistemelor de alimentare cu apă, de epurare a apei și de canalizare destinate obiectivelor publice de interes local”, localizat în satul Meșeni, orașul Iargara, raionul Leova ”	2024- 2025	971.105,94 lei FNDRL- 90% APL Iargara- 10%	1,58 km apeduct; 25 branșamente.
4.	Dotarea și amenajarea interioară a sălii festive din cadrul Căminului de Cultură din orașul Iargara, raionul Leova	2024	603 600, 00 lei 400.000 Guvernul României; 203 600, 00 APL Iargara	664 beneficiari.

5.	Reparația Capitală a sistemului de încălzire și îmbunătățirea sistemului de sanitație la Casa de Creație, orașului Iargara, r-nul. Leova	2023	342 271,53 lei FNDRL- 90% APL Iargara- 10%	1552 beneficiari.
6.	Procurare tehnicii pentru amenajare și întreținerea spațiilor verzi din orașul Iargara, raionul Leova.	2022	131 177,44 lei FNDRL- 90% APL Iargara- 10%	2912 beneficiari.

3.5.2 Infrastructura economică

Infrastructura include toate structurile și facilitățile de bază necesare pentru funcționarea unei economii. Infrastructura reprezintă coloana vertebrală a oricărei economii moderne. De la drumuri și căi ferate la rețele energetice și telecomunicații, infrastructura creează fundația necesară pentru ca activitățile economice ca să se dezvolte. În localitate după cum sa menționat se intersectează 2 drumuri republicane (R- 46 și R- 47), există cale ferată cu conexiune spre portul internațional Giurgiulești, acces la energia electrică, un parc fotovoltaic, telecomunicații. Istoricul localității ne relatează că localitatea în perioada sovetică a fost ca un hub pentru regiunea sud cu peste 40 de întreprinderi. Deși această infrastructură a degradat constant în ultimile decenii, iar calitatea ei nu depinde de autoritățile publice locale. În ultimii ani au fost realizate unele proiecte care au vizat reabilitarea acesteia fapt ce ne dă speranțe în restabilirea acesteia, ceea ce va conduce eminent la o dezvoltare economică durabilă inclusiv la nivel local.

3.6 Buna guvernare și management

3.6.1 Gestionarea administrativă

Administrația publică locală Iargara își exercită competențele și atribuțiile conform domeniilor legal atribuite. Activitatea autorităților administrației publice locale este bazată pe legislația în vigoare și propriile Regulamente de organizare și funcționare.

Primăria este instituția administrației publice locale condusă de primar prin care se realizează principiile de autonomie locală, descentralizarea serviciilor publice, consultarea cetățenilor și este organul de conducere operativă a treburilor publice locale. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local.

Personalul primăriei este reprezentat de 15 persoane, dintre care 11 femei, ceea ce constituie 73,3%, și 4 bărbați, respectiv 26,66%. Vechimea în muncă prevalează pentru cei cu peste 10 ani și constituie -5 angajați. Vârsta angajaților primăriei tinde spre una avansată, aceasta variind după cum urmează: 4 funcționari au vârsta sub 35 ani, 9 funcționari au vârsta între 35-50 ani și 2 funcționari - peste 50 ani.

Principiile de bază ale activității tuturor specialiștilor încadrați în cadrul serviciilor publice ale Primăriei sunt colegialitatea, disciplina, competența și responsabilitatea. Aceste principii asigură buna funcționare a serviciilor primăriei și încrederea locuitorilor în buna gestionare a treburilor publice.

Consiliul local este constituit din 13 consilieri aleși pe liste de partid. Pentru desfășurarea activității au fost constituite 3 comisii de specialitate.

Primăria orașului funcționează într-o clădire cu o suprafață totală de 356 m², spațiu suficient pentru activitatea funcționarilor primăriei și aleșilor locali. Dotarea cu echipamente tehnice este bună. Cu excepția contabilității, funcționarii din aparatul primăriei nu dețin softuri și programe specializate

Tabelul 12. Structura APL, 2025

Gen	Primăria, persoane	Consiliul Local, persoane
TOTAL	15	13
Bărbați	4	7

Femei

11

6

Sursa: Primăria localității

Consiliul local este autoritatea deliberativă a satului constituit din 13 consilieri aleși în urma alegerilor locale generale din 20 octombrie 2023. Consiliul local este constituit din 6 femei (cea ce constituie 46, 15%) și 7 bărbați (53,85 %), persoane cu venit mediu. Dintre ei , un consilier este cu vârsta de sub 35 ani, 3 au vârsta cuprinsă între 35-50 ani și 9 consilieri au vârsta de peste 50 ani.

Sediul primăriei este conectat la infrastructura de asigurare cu apă, energie electrică și termică, canalizare, grup sanitar.

Ședințele Consiliului Local se desfășoară în sala de ședințe a primăriei cu capacitatea de 50 persoane (așezate) sau 50 persoane în picioare. Această sală este adaptată pentru activitatea CL, este mobilier și echipament necesar, iar pe timp de iarnă sala nu se încălzește, astfel aleșii locali sunt asigurați cu condiții optime de muncă pentru asigurarea unui proces decizional coerent și continuu. Sala de ședințe a CL este amplasată la etajul II și este inaccesibilă persoanelor cu dizabilități, în etate și cu mobilitate scăzută. Sediul primăriei este conectat la internet prin intermediul liniei telefonice.

În ultima perioadă APL consultă prin diferite metode proiectele de decizie cu societatea:

Principalele metode utilizate pentru asigurarea transparenței procesului decizional sunt: panourile informative din comună, unde sunt plasate diferite informații privind procesul decizional, consultarea cetățenilor prin intermediul consilierilor, informații transmise pe undele canalului de radio ”ProIargara”, Pagina Web,,Iargara.Orașul.md” și Facebook „primăria.Iargara”.

Tabelul 13. Serviciile publice și atribuțiile de bază a funcționarilor primăriei orașului.

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului
Primarul	<ul style="list-style-type: none"> • numește, stabilește atribuțiile și eliberează din funcție șefii de subdiviziuni, de servicii din subordine, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională; • asigură executarea deciziilor consiliului local; asigură elaborarea proiectului de buget local al unității administrativ-teritoriale pe următorul an bugetar și a contului de încheiere a exercițiului bugetar și le prezintă spre aprobare consiliului local; • conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură funcționarea serviciului stare civilă, a autorității tutelare, contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social,)exercită, în numele consiliului local, funcțiile de autoritate tutelară, supraveghează activitatea tutorilor și a curatorilor; • propune consiliului local consultarea populației prin referendum în probleme locale de interes deosebit, ia măsuri pentru organizarea acestor consultări; • reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice și juridice din țară și străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii; • constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat. <p>Atribuțiile de bază ale primarului sunt prevăzute de art. 29 a LP 436/2006 privind administrația publică locală, însă primarul, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită și alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul local.</p>

Secretarul Consiliului Local	<ul style="list-style-type: none"> • asigură înștiințarea convocării consiliului local; • participă la ședințele consiliului local; • avizează proiectele de decizii ale consiliului local și contrasemnează deciziile; • exercită atribuțiile unității gender la nivel local, garantând implementarea principiului egalității între femei și bărbați; • asigură buna funcționare a primăriei și a lucrărilor de secretariat; • pregătește materialele pe marginea problemelor supuse dezbaterii în consiliul local, comunică și remite, în termen de 5 zile, dacă legea nu prevede altfel, autorităților și persoanelor interesate actele emise de consiliul local sau de primar; • asigură consultarea publică a proiectelor de decizii ale consiliului local și dispoziții normative ale primarului, informarea publicului referitor la deciziile adoptate și la dispozițiile emise; • asigură includerea actelor autorității administrației publice locale în Registrul de stat al actelor locale, în conformitate cu legea; • eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și extrase de pe actele de stare civilă; • înregistrează nașterea, căsătoria și decesul persoanelor în limitele prevăzute de lege. <p>Secretarul îndeplinește și alte atribuții prevăzute de lege sau încredințate de către consiliul local ori de către primar.</p>
Contabil șef	<ul style="list-style-type: none"> • asigură aplicarea standardelor de contabilitate în conformitate cu normele metodologice; • planifică , gestionează și efectuează controlul resurselor financiare publice; • efectuează și prezintă dări de seamă la serviciul raional de statistică, fondul social inspectoratul fiscal, și Direcția raională de finanțe; • asigură evidența cantitativă și valorică a patrimoniului orașului și a bunurilor din domeniul public, coordonează activitățile contabililor din cadrul primăriei și asigură un management eficient al activităților desfășurate; • stabilește cerințe interne pentru executarea normelor contabile și de raportare financiară; • stabilește atribuțiile de serviciu pentru contabilii din cadrul primăriei și responsabilitățile lor; • administrează sistemul informațional „Gestionarea Alocațiilor bugetare” al bugetului primăriei; <p>Contabilul șef îndeplinește și alte atribuții prevăzute de lege sau încredințate de către consiliul local ori de către primar.</p>
Contabil	<ul style="list-style-type: none"> • calculează salariul personalului din instituțiile bugetare subordonate Primăriei; • ține evidența materialelor, cu întocmirea listelor de inventariere; • elaborează rapoarte lunare, trimestriale, semestriale și anuale; • colectează contribuția locală la proiectele investitoriale și mijloacele speciale; • întocmește registrul de evidență a documentelor ce se păstrează în arhivă

	<p>și răspundere de păstrarea și eliberarea extraselor, certificatelor și documentelor de arhivă pentru stabilirea pensiilor;</p> <ul style="list-style-type: none"> • întocmește actele de lichidare a bunurilor, proprietate publică a Consiliului local; • contabilizează facturile emise pentru clienții interni, asigură evidența contabilă a stocurilor, a relațiilor cu terții; • înregistrează facturi de prestații furnizori interni și externi (facturi interne, facturi externe ș.a.); <p>Îndeplinește orice alte dispoziții ale primarului ori contabilului-șef în conformitate cu fișa postului și a regulamentului intern a primăriei.</p>
Specialist în domeniul percepției fiscale	<ul style="list-style-type: none"> • asigură respectarea politicii fiscale la nivel local; • calculează impozitele și taxele locale în termenii stabiliți de consiliul local; • asigură evidența integrală și conformă a contribuabililor ale căror obligații fiscale sunt calculate conform legislației în vigoare, pentru fiecare; • asigură încasarea impozitelor funciare, imobile și a taxelor locale.
Specialist în domeniul cadastral	<ul style="list-style-type: none"> • întocmește și actualizează evidența terenurilor și construcțiilor aflate în proprietatea publică și privată a UAT. • verifică și avizează documentațiile cadastrale (planuri, schițe, fișe de teren) prezentate de persoane fizice, juridice sau instituții publice. • participă la lucrările de delimitare a teritoriului administrativ al localității și la stabilirea hotarelor dintre UAT-uri. • colaborează cu Agenția Servicii Publice / Oficiul Cadastral Teritorial pentru actualizarea datelor cadastrale și efectuarea înscrierilor în registrul bunurilor imobile. • ține evidența și actualizează registrul local al terenurilor și construcțiilor, inclusiv cele din domeniul public al statului și al UAT. • asigură corelarea datelor cadastrale cu cele fiscale (rolul fiscal, impozite, taxe). • elaborează și păstrează planurile cadastrale ale localității, inclusiv modificările rezultate din autorizații de construire, dezmembrări, comasări etc. • participă la comisii locale de specialitate (de urbanism, delimitare, inventariere patrimoniu). • oferă consultanță tehnică cetățenilor privind procedurile de înregistrare cadastrală și reglementările legale. • întocmește rapoarte și informări privind situația fondului funciar și a bunurilor imobile pentru conducerea primăriei și consiliul local. • asigură păstrarea și arhivarea documentației cadastrale în format fizic și electronic. • monitorizează respectarea legislației privind cadastrul, fondul funciar și proprietatea imobiliară. • colaborează cu topografi, ingineri cadastrali și alte instituții pentru soluționarea litigiilor de hotar.
Specialist în domeniul achizițiilor publice	<ul style="list-style-type: none"> • Planificarea achizițiilor: Identifică nevoile de bunuri, servicii sau lucrări și planifică achizițiile viitoare. • Organizarea procedurilor de achiziție: Elaborează documentația necesară pentru licitații, inclusiv caiete de sarcini și fișe de date.

	<ul style="list-style-type: none">• Desfășurarea licitațiilor: Găzduiește și gestionează procesul de licitație, de la publicare până la deschiderea ofertelor.• Evaluarea ofertelor: Analizează și evaluează ofertele depuse de participanți, pe baza criteriilor stabilite.• Gestionarea contractelor: Supervizează implementarea contractelor și rezolvarea eventualelor litigii.• Asigurarea conformității: Se asigură că toate achizițiile respectă legislația națională și europeană în domeniul achizițiilor publice.
--	--

3.6.2. Bugetul Local

Veniturile bugetului local În ultimii 3 ani, în bugetul local s-au încasat venituri totale în valoare de: 13028,1 mln lei în 2023, 14030,0 mln lei în 2024 și 16733,2 mln în 2025. Dacă e să excludem transferurile cu destinație specială pentru investiții capitale, tendința este una constantă. Cea mai mare parte a veniturilor o constituie transferurile care înregistrează valori cuprinse între 80 și 90%, ceea ce determină o dependență foarte mare față de bugetul de stat. Veniturile proprii constituie în mediu 10% din totalul veniturilor locale, cea mai mare provenind din defalcările de la impozitul pe venit al persoanelor fizice.

Tabelul 14. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, anii 2022-2025, mii lei

Denumirea indicatorului	2022	2023	2024	2025
	executat			aprobat
1. Veniturile – total:	11432,0	13028,1	14030,0	16733,2
Venituri regulatorii				
2. Veniturile proprii	3883,8	4453,2	5540,6	6414,5
3. Taxele locale	567,5	688,3	737,0	912,6
4. Mijloace speciale	280,7	313,5	304,0	308,0
5. Transferuri	6697,0	7573,1	7448,4	9098,1

Sursa: Primăria localității

Cheltuielile bugetului local În ultimii 3 ani, cheltuielile totale bugetului local înregistrează aceiași evoluție ca și veniturile totale. Cele mai mari categorii de cheltuieli înregistrate în această perioadă sunt:

1) **Cheltuielile cu grădinița, reprezintă prima categorie majoră** pentru care s-au cheltuit în:

2022 -38,6 % din bugetul local; 2023 –44,9 % din bugetul total; și 2024 – 35,9 % din bugetul local;

Cheltuielile cu aparatul administrativ (primăria) pentru care în mediu s-au cheltuit 17,9 % din bugetul local.

Urmând cheltuielile pentru dezvoltarea drumurilor locale și cheltuielile pentru amenajarea teritoriului care constituie în mediu 7,6 % și, respectiv 18,8 % din structura cheltuielilor orașului

Tabelul următor prezintă detaliat evoluția cheltuielilor bugetului locale în anii 2022-2024, și celor aprobate pentru anul 2025.

Tabelul 15. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2022-2024, mii lei

Cheltueli administrative	2022	2023	2024	2025
Servicii de stat cu destinație generală	2000,0	2518,1	2897,5	2317,2
Apărarea națională	2,3	3,2	2,3	2,2
Servicii în domeniul economiei	964,9	488,9	1377,5	1324,8
Gospodăria de locuințe	2431,2	2142,8	2422,1	3267,6
Ocrotirea sănătății	9,1	13,4	27,5	33,6
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	1233,1	1397,2	1920,6	1570,4
Educație	4513,0	5824,4	5161,2	6293,5
Protecție socială	540,4	594,9	578,3	611,2
Total	11694,0	12982,9	14387,0	15420,5

Sursa: Primăria localității

3.6.3. Gestionarea bunurilor

Proprietatea orașului Iargara se constituie din totalitatea bunurilor imobile proprietate publică, amplasate pe teritoriul administrativ al or. Iargara și s. Meșeni, la data intrării în vigoare a Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se aflau în administrarea/gestiunea sau în folosința autorităților administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale, a instituțiilor bugetare/publice cu autogestiune subordonate acestora, precum și din bunurile dobândite ulterior de acestea prin acte translativ de proprietate, cu excepția celor înstrăinate și a celor stabilite la art. 7 din Legea 29 privind delimitarea proprietății publice. Evidența bunurilor proprietate publică se ține în registrele patrimoniului public.

Structura intravilanului orașului Iargara este prezentată în tabelul următor:

Tabelul 16. Structura intravilanului localității

Tipuri terenuri	Suprafață (ha)
Total, inclusiv	809,41
<i>Intravilan</i>	<i>411,88</i>
<i>Terenuri sub construcții</i>	<i>40,03</i>
<i>Terenuri agricole</i>	<i>211,7</i>
<i>Rezerva</i>	<i>5,7</i>
<i>Drumuri și cai de comunicație</i>	<i>126,4</i>
<i>Ape</i>	<i>0,7</i>
<i>Păduri</i>	<i>13</i>

Sursa: Primăria localității

Primăria orașului Iargara desemnat în calitate de responsabil de gestionarea bunurilor comunitare specialist principal pentru reglementarea regimului funciar. La moment se efectuează o inventariere anuală a bunurilor orașului

Conform datelor furnizate de către primăria Iargara constatăm în ultimii cinci ani au fost înregistrate 17 tranzacții cu valoarea totală de 2.429.454,44 mii lei.

Tabelul 17. Tranzacții funciare, anii 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Numărul tranzacțiilor</i>	7	3	2	3	2
<i>Suprafața terenuri, ha</i>	6,6995	2,2501	4,4901	0,5903	0,1318
<i>Valoarea totală, mii lei</i>	446501,94	146456,54	1373649,31	188846,65	274000

Sursa: Primăria localității

3.6.4. Societatea civilă

Implicarea societății civile în dezvoltarea social-economică locală este esențială pentru crearea unor comunități mai rezistente și prospere, prin participarea cetățenilor la procesele decizionale, monitorizarea autorităților locale și implementarea de proiecte concrete. Acest lucru se realizează prin implicarea în **asociații, ONG-uri și grupuri civice** care contribuie la îmbunătățirea calității vieții, prin acțiuni precum: dezvoltarea de servicii sociale, promovarea mediului, protecția consumatorilor, educație și sprijinirea mediului de afaceri local.

De menționat că în toate proiectele de infrastructură se crează comitete locale de cetățeni, structură neformală dar care oferă posibilitatea cetățenilor să fie implicați direct în implementarea proiectelor.

Modalități de implicare:

Participare la procesele decizionale: Cetățenii pot influența deciziile autorităților locale prin participarea la consultări publice, dezbateri și consilii locale.

Monitorizarea autorităților: Societatea civilă poate monitoriza activitatea autorităților locale pentru a asigura transparența și responsabilitatea, prin petiții, solicitări de informații și campanii de conștientizare.

Implementarea de proiecte locale: Organizațiile neguvernamentale și grupurile civice pot implementa proiecte în comunitate, de la cele de mediu la cele sociale, economice sau culturale, care să răspundă nevoilor locale.

Voluntariat și sprijin comunitar: Voluntariatul în diverse inițiative locale, cum ar fi curățenia parcurilor, sprijinirea persoanelor defavorizate sau organizarea de evenimente culturale, contribuie direct la dezvoltarea comunitară.

Dezvoltarea antreprenoriatului local: Societatea civilă poate sprijini antreprenorii locali prin crearea de platforme de schimb de experiență, acces la finanțare sau promovarea produselor și serviciilor locale.

Rolul societății civile:

Identificarea problemelor și soluțiilor: Cetățenii, prin cunoașterea directă a problemelor locale, pot identifica nevoile reale și pot propune soluții concrete.

Diversificarea perspectivelor: Implicarea societății civile aduce o diversitate de perspective și interese în procesul de dezvoltare, completând perspectivele oficiale.

Creșterea responsabilității autorităților: Prin monitorizare și presiune civică, societatea civilă contribuie la creșterea transparenței și responsabilității autorităților locale.

Crearea de capital social: Colaborarea între cetățeni, autorități și sectorul privat, încurajată de societatea civilă, contribuie la crearea de capital social, esențial pentru dezvoltarea durabilă.

Pe teritoriul UAT Iargara sunt înregistrate 2, dintre care activează o organizație nonguvernamentală este activă, cu următorul domeniu de activitate:

<i>ONG / grupuri locale organizate (anul creării)</i>	<i>Numărul de membri</i>	<i>Descriere (obiectiv, activitățile principale)</i>	<i>Persoane de contact</i>	<i>Datele de contact:</i>
A.O.”Din Inimă pentru orașul Iargara”	420	Asociația obștească își desfășoară activitatea în scopul realizării și apărării drepturilor civile, economice, sociale, culturale, a altor drepturi și libertăți legitime; dezvoltării activismului social și spiritului de inițiativă al persoanelor, satisfacerii intereselor lor profesionale și de amatori în domeniul social; antrenarea comunității în activitatea filantropică, ocrotirii naturii, monumentelor de istorie și cultură; educației patriotice și umanistice; determinării, elaborării și îndeplinirii programelor pentru dezvoltarea comunității locale în toate sectoarele vieții economice, sociale și culturale; promovării în mod eficient și pledării pentru drepturile minorităților etnice.	Lavric Alina	Tel: 06960372 Email: Baraghinali na59@gmail.com

3.7. Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă instrumentul principal, aplicat în evaluarea calitativă a situației din diferite domenii ale vieții comunitare a orașului Iargara care face o analiză internă pentru a vedea care sunt punctele tari și punctele slabe ale comunității, urmate de o analiză externă concentrată pe oportunitățile și riscurile cele mai importante. Analiza SWOT fost realizată în procesul de planificare strategică, de membrii grupului de lucru, inclusiv grupurile sectoriale și principalele părți interesate.

Tabelul 18. Analiza SWOT

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Amplasarea geografică cu prezența căilor de transpor rutier regional (drumurile R34 și R36) și feroviar. ▪ Toate instituțiile educaționale sunt conectate la sistemele de apeduct și canalizare, iar grădiniță și liceul la gazoduct. ▪ Frecvența copiilor la grădiniță este 99%, la gimnaziu este 99 %. ▪ În domeniul educațional activează cadre didactice profesioniste. ▪ Există acces la servicii informaționale prin biblioteca publică și biblioteca liceului. ▪ Casa de cultură modernizată și reparată capital. ▪ Existența accesului la serviciile de sănătate pentru populație (IMSP CS Iargara). ▪ Serviciul asistenței medicale urgente cu unitate în localitate. ▪ Serviciul Salvatori și Pompieri cu unitate în localitate. ▪ Serviciul de reparații și întreținere rețele de gaze naturale cu unitate în localitate. ▪ Capacitatea instituțională a APL. ▪ Existența mediatorului comunitar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sectorul economic slab dezvoltat. ▪ Sectorul organizațiilor obștești slab dezvoltat. ▪ Sistemului de canalizare slab dezvoltat. ▪ Insuficiența specialiștilor în scrierea proiectelor. ▪ Accesul redus la unele servicii medicale din cauza lipsei medicilor specialiști. ▪ Forță de muncă calificată insuficientă. ▪ Birocrație ridicată. ▪ Procese administrative complexe care îngreunează implementarea proiectelor. ▪ Tendințe demografice nefavorabile; ▪ Lipsa unei politici de dezvoltare a voluntariatului. ▪ Lipsa transportului regional. ▪ Resurse financiare insuficiente la dispoziția Primăriei. ▪ Insuficienta dezvoltare a activităților economice derulate de locuitorii orașului. ▪ Turism inexistent. ▪ Parteneriatul public – privat este slab dezvoltat; ▪ Nesiguranța mediului de afaceri.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ APL deschis pentru colaborare și atragerea cetățenilor în procesul decizional. Crearea de parteneriate: Posibilitatea de a colabora cu alte regiuni sau organizații ▪ Accesul egal al tuturor categoriilor de persoane la serviciile educaționale. ▪ Oficiul medicului de familie este dotat cu mobilier , echipament ▪ Oportunitatea de educare a copiilor din satele vecine. ▪ Diversificarea afacerilor non-agricole. ▪ Existența bibliotecii publice dotate. ▪ Clase pentru școlii muzicale. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calamități naturale (secetă, furtuni, grindină). ▪ Migrația populației (cadre didactice din domeniul educațional, elevii, părinții). ▪ Instabilitatea politică. ▪ Nereprezentarea pe principii de egalitate a tuturor minorităților etnice poate provoca conflicte interetnice ▪ Accesul limitat în organele decidente a reprezentanților minorităților etnice poate duce la apariția conflictelor pe principii religioase ▪ Neparticiparea persoanelor în etate duce la neglijarea cerințelor acestei categorii de vârstă. ▪ Probleme de mediu: Riscuri legate de schimbările climatice sau dezastre naturale.

4. Strategia de dezvoltare socio-economică

4.1. Viziunea comunității

În centrul viziunii și misiunii de dezvoltare este cetățeanul orașului Iargara. Ținându-se cont de premisele și necesitățile identificate în cadrul diagnozei socio-economice a satului, având la bază tendințele de dezvoltare demografică, social-economică, a utilităților și serviciilor publice, s-a stabilit:

Viziunea de dezvoltare a orașului Iargara	<i>Orașul Iargara în anul 2031 va deveni un centru cultural și turistic cu un mediu curat ecologic, economie dezvoltată și atractivă pentru investitori, infrastructură modernizată și dezvoltată, servicii publice de calitate și condiții de trai decent pentru locuitorii orașului, inclusiv femei, bărbații, copiii, persoane în etate, care sunt activi și sunt dornici de a face lucruri frumoase.</i>
Misiunea APL	<i>Promovarea transparenței decizionale și mobilizarea Socio- Economică prin stimularea, asigurarea participării active a femeilor și bărbaților din toate categoriile sociale în elaborarea, realizarea și monitorizarea activităților pentru dezvoltarea comunității.</i>

4.2. Cadrul și direcțiile strategice

Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Iargara a fost elaborată în contextul următoarelor documente strategice:

Strategia Națională de Dezvoltare ”Moldova europeană 2030”, strategii sectoriale de dezvoltare: Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, Strategia Sectorială de Cheltuieli în domeniul energetic 2014-2023, Strategia Sectorială de dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii 2023, Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din Moldova 2014-2023, etc.). În procesul de elaborare a strategiei au fost consultate și documente internaționale: Strategia Europa 2023, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene revizuită (2006), Strategia de Dezvoltare Regională Sud (2016-2023).

Pentru realizarea viziunii strategice, activitățile și proiectele, tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală, vor fi orientate pe următoarele direcții strategice de dezvoltare și spre atingerea următoarelor obiective specifice:

Direcția strategică 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii

Obiectiv specific 1.1. Îmbunătățirea echipării teritoriului cu servicii și utilități publice de bază

Obiectiv specific 1.2. Reparația și întreținerea drumurilor

Obiectiv specific 1.3. Creșterea calității spațiului public edilitar

Direcția strategică 2. Stimularea dezvoltării economice în zona pentru creșterea nivelului de trai al populației

Obiectiv specific 2.1. Instituirea asociației al producătorilor agricoli

Obiectiv specific 2.2. Crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea agriculturii și industriei.

Obiectiv specific 2.3. Susținerea și dezvoltarea afacerilor (businessului mic și mijlociu)

Obiectiv specific 2.4. Valorificarea economică a tuturor clădirilor, terenurilor pentru atragerea noi investitori .

Obiectiv specific 2.5. Valorificarea potențialului agroturismului

Direcția strategică 3. Diversificarea serviciilor publice ale orașului

Obiectiv specific 3.1. Asigurarea accesului locuitorilor satului la serviciile publice diversificate

Obiectiv specific 3.2. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea educației extrașcolare (ținând cont de incluziunea persoanelor cu nevoi speciale, băieți și fete) (sport, activități social- culturale)

Obiectiv specific 3.3. Diversificarea serviciilor sociale pentru femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate (Centre pe categorii/ comune)

Obiectiv specific 3.4. Îmbunătățirea stării de sănătate a populației (femei și bărbați, copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale)

Obiectiv specific 3.5. Asigurarea condițiilor pentru promovarea valorilor istoric-culturale și recrearea locuitorilor (în special mame cu copii, tineri, persoane în etate, persoane cu necesități speciale)

Direcția strategică 4. Asigurarea unui mediu ecologic curat

Obiectiv specific 4.1. Diminuarea factorilor ce favorizează alunecările de teren

Obiectiv specific 4.2. Amenajarea și salubritatea surselor acvatice

Obiectiv specific 4.3. Informarea și instruirea cetățenilor în domeniul protecției mediului ambiant

Obiectiv specific 4.4. Crearea sistemului de management eficient al deșeurilor

Obiectiv specific 4.5. Extinderea spațiilor verzi în comună

Direcția strategică 5. Sporirea capacității administrației publice locale

Obiectiv specific 5.1. Îmbunătățirea infrastructurii APL

Obiectiv specific 5.2. Sporirea capacității instituționale al APL

Obiectiv specific 5.3. Asigurarea transparenței APL și implicarea cetățenilor în procesele decizionale la nivel local

Obiectiv specific 5.4. Dezvoltarea parteneriatelor și cooperării intercomunitare cu AO băștinașilor, parteneri APL din țară și România

Obiectiv specific 5.5. Consolidarea capacităților APL în gestionarea situațiilor de criză, inclusiv a pandemiilor.

4.3. Planul de Acțiuni

Direcția strategică 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii**Obiectiv specific 1.1 Îmbunătățirea echipării teritoriului cu servicii și utilități publice de bază**

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.1.1. Construcția sistemului de canalizare în orașul Iargara raionul Leova (Etapa I)	2026-2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 530 gospodării. • 1549 femei și bărbați. • 7 instituții publice. • 23 agenți economici. • 28,8 km. • 3 stații de pompare. • 1 stație epurare(2 blocuri). • 1000 brașamente individuale. 	56.000,0	FNDRL ADR Sud Buget Local Consiliul Raional
1.1.2. Construcția sistemului de canalizare în orașul Iargara raionul Leova (Etapa II)	2029-2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 353 gospodării. • 1034 femei și bărbați. • 3 instituții publice. • 15 agenți economici. • 11,2 km. • 1 stație de epurare (1 bloc). • 700 brașamente individuale . 	35.000,00	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local

Obiectiv specific 1.2 Reparația și întreținerea drumurilor

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.2.1. Amenajarea trotuarului și a canalelor de scurgere a apelor pulviale de pe strada 27 August 1989 (L=0,65 km), str. 31 August 1989(L=1,21km), str. Viilor(L=0,39km) și str. Ștefan Vodă (L=0,33km) din or. Iargara,r. Leova, cu	2026-2028	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 2,5 km. 	44.303,14	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local

lungimea totală de 2,58 km.					
1.2.2. Reparația capitală a unor tronsoane de drum din strada Iu. Gagarin, str. Pădurilor, str. Filipeni și accesul la grădiniță nr. 1 „Lăstărel,, din or. Iargara cu lungimea totală de 2,135 km.	2027-2029	Primăria Iargara	• 2,135 km.	28.560,55	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local
1.2.3. Amenajarea trotuarelor și a canalelor de scurgere a apelor pluvial din str. Șt. Vodă, de la str. M. Eminescu până în apropiere de ieșirea din localitate, a unui tronson de drum de la drumul regional G128 spre cimitirul nou, a unui tronson din str. 31 August 1989 cu acces spre Elevator, și drumului de acces către stația de pompieri din or. Iargara r-nul Leova, cu lungimea totală de 3,42 km.	2029-2031	Primăria Iargara	• 3,42 km.	39.137,48	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local

Obiectiv specific 1.3 Creșterea calității spațiului public edilitar

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.3.1 Sala de sport pentru lupte libere și stadionul din or. Iargara, str. Școlii, r-nul Leova, pe terenul cu nr. cadastral 5702206.938, Etapa I.	2026-2030	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 1 Complex sportiv modern construit. • 50 elevi. • 3 antrenori. • Sporirea calității sănătății și a educației. 	24.002,75	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local

1.3.2 Sala de sport pentru lupte libere și stadionul din or. Iargara, str. Școlii, r-nul Leova, pe terenul cu nr. cadastral 5702206.938, Etapa II.	2030-2032	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Complex sportive modern construit. • 50 elevi. • 3 antrenori. • Sporirea calității sănătății și a educației. 	12.985,97	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.3 Grădiniță de copii cu regim de înălțime P+E din r-nul Leova, or. Iargara, str. 31 August, nr.28	2026-2030	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Grădiniță modernă construită. • 95 copii. • 11 angajați. • Sporirea calității educației. 	17.051,29	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.4 Proiect de execuție Reconstrucția acoperișului la gădinița de copii nr. 1 „Lăstărel,, din orașul Iargara.	2026	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 2.700 m². • 85 copii. • 17 angajați. 	240,00	FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.5 Lucrări în cadrul Proiectului de execuție Reconstrucția acoperișului la gădinița nr.1 „Lăstărel,, din orașul Iargara.	2027	Primăria Iargara Directorul grădiniței	<ul style="list-style-type: none"> • 2.700 m². • 85 copii. • 17 angajați. 	4.000,00	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.6 Proiect de execuție pentru instalarea panourilor fotovoltaice la Grănița nr. 1 „Lăstărel,, din orașul Iargara.	2028	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea costurilor din factura la energie electrică cu 70%. 	100,00	FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.7 Lucrări în cadrul proiectului de execuție de instalare a panourilor solare pe acoperișul Grădiniței nr.1 „ Lăstărel,, din orașul Iargara.	2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea costurilor din factura la energie electrică cu 70%. 	1.600,00	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.8 Conectarea la sistemul centralizat de canalizare a Grăniței nr. 1 „Lăstărel,, din orașul Iargara.	2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Sistem centralizat de canalizare cosntruit. • Creșterea gradului de igienă și sanitație 		Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local

			pentru copii și anagați.		
1.3.9 Proiect de execuție Termoizolarea clădirii grădiniței de copii nr.1 „Lăstărel,, din orașul Iargara.	2028	Primăria Iargara	• Proiect elaborat.	250,00	FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.10 Lucrări în cadrul Proiectului de execuție Termoizolarea clădirii grădiniței de copii nr.1 „Lăstărel,, din orașul Iargara.	2029	Primăria Iargara Directorul grădiniței	• Proiect executat.	20.000,00	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.11 Proiect de execuție Amenajarea teritoriului la grădinița de copii nr.1 „Lăstărel,, din orașul Iargara.	2029	Primăria Iargara	• 1200,00 m ² amenajați.	250,00	FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.12 Lucrări în cadrul Proiectului de execuție Amenajarea teritoriului la grădinița de copii nr.1 „Lăstărel,, din orașul Iargara.	2030	Primăria Iargara	• 1200,00 m ² amenajați.	5.000,00	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.13 Proiect de execuție Reconstrucția acoperișului și termoizolarea clădirii Centrului de zi pentru copii „Pentru Tine,, din orașul Iargara.	2026	Primăria Iargara	• 100,0 m ² . • 25 copii. • 4 angajați.	100,00	FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.14 Lucrări în cadrul Proiectului de execuție Reconstrucția acoperișului și termoizolarea clădirii Centrului de zi pentru copii „Pentru Tine,, din orașul Iargara.	2027	Primăria Iargara	• 100,0 m ² . • 25 copii. • 4 angajați.	1.500,00	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.15 Proiect de execuție Amenajarea teritoriului la Centrului de zi pentru copii „Pentru Tine,, din orașul Iargara.	2028	Primăria Iargara	• 830,0 m ² .	100,00	FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.16 Lucrări în cadrul Proiectului de execuție Amenajarea teritoriului la Centrului de zi pentru copii „Pentru Tine,, din orașul Iargara.	2029	Primăria Iargara	• 830,0 m ² .	1.200,00	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local

1.3.17 Proiect de execuție Termoizolarea și lucrări interioare a clădirii Casei de Creație din orașul Iargara.	2030	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 170,0 m². • 42 copii. • 4 angajați. 	100,00	FNDRL ADR Sud Buget Local
1.3.18 Lucrări în cadrul Proiectului de execuție Termoizolarea și lucrări interioare a clădirii Casei de Creație din orașul Iargara.	2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 170,0 m². • 42 copii. • 4 angajați. 	1.500,00	Fondurile Uniunii Europene FNDRL ADR Sud Buget Local

Directia strategică 2. Dezvoltarea economiei și atragerea investițiilor

Obiectiv specific 2.1. Instituirea asociației al producătorilor agricoli

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.1.1. Constituirea asociației producătorilor agricoli	2026-2028	Primăria Iargara Producătorii locali	<ul style="list-style-type: none"> • O asociație constituită. 	15,00	Buget local
2.1.2. Elaborarea politicii locale în agricultură	2026-2028	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Un plan de dezvoltare elaborat și aprobat. 	20,00	Buget local
2.1.3. Dezvoltarea cooperării cu alte asociații din domeniu	2026-2031	Primăria Iargara Asociația producătorilor agricoli	<ul style="list-style-type: none"> • 3 acorduri de cooperare încheiate. 	-	Bugetul asociației

Obiectiv specific 2.2. Crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea agriculturii

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.2.1. Amenajarea piețe agroalimentare	2026-2028	Primăria Iargara S.A. "Universcop"	<ul style="list-style-type: none"> • O asociație constituită. 	15,00	Buget local S.A. "Universcop"
2.2.2. Crearea și dezvoltarea unor baze de date privind ofertele sau solicitările agenților economici din localitate, și oferirea accesului liber la aceste date a tuturor persoanelor interesate	2026-2028	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • O bază de date creată. 	10,00	Buget local

2.2.3. Crearea premizelor pentru exportul producției locale	2026-2031	Primăria Iargara Asociația producătorilor agricoli Casa de Comerț a Republicii Moldova, Asociații străine de producători	<ul style="list-style-type: none"> Nr. de sesiuni de instruire. Nr. de participanți. 	40,00	Bugetul de stat, Producători agricoli locali.
---	-----------	---	--	-------	--

Obiectiv specific 2.3 Susținerea și dezvoltarea afacerilor (business-ului mic și mijlociu)

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.3.1. Facilitarea cooperării între părțile interesate (ONG, mediul de afaceri, APL, instituții educaționale, financiare autorități de nivel regional/național etc)	2026-2031	Primăria Iargara GAL "Pyretus"	<ul style="list-style-type: none"> 5 proiecte de investiții implementate. 	1500,00	Buget local Resurse parteneri A.I.P.A.
2.3.2. Dezvoltarea capacităților pentru prestarea serviciilor de susținere a afacerilor (training, consulting, cercetare de piață, publicitate).	2026-2031	Primăria Iargara Programe de stat	<ul style="list-style-type: none"> 10 întruniri realizate. 	100,00	Buget local Donatori
2.3.3. Oferirea condițiilor de infrastructură pentru crearea și dezvoltarea afacerilor în domeniul producerii.	2026-2031	Primăria Iargara Asociația producătorilor agricoli	<ul style="list-style-type: none"> Oferirea accesului la infrastructura edilitară (Electricitate, gaz, apeduct, canalizare). 	400,00	Bugetul de stat, Producători agricoli

Obiectiv specific 2.4. Valorificarea economică a tuturor clădirilor, terenurilor pentru atragerea de noi investitori.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.4.1. Crearea baze de date a terenurilor și clădirilor cu potențial investițional.	2026-2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> O bază de date creată. 	15,00	Buget local Resurse parteneri

2.4.2. Reabilitarea clădirii spitalului vechi.	2026-2029	Primăria Iargara Programe de stat	<ul style="list-style-type: none"> • Spațiu reabilitat. • Nr. de agenți economici Găzduiți. 	100,00	Buget local Donatori
2.4.3. Identificarea și atragerea potențialilor investitori în cadrul unui hub industrial	2027-2031	Primăria Iargara Programe de stat Programe U.E.	<ul style="list-style-type: none"> • Spațiu identificat. • Nr. de agenți economici găzduiți. 	1000,00	Buget local Donatori
2.4.4. Elaborarea ghidului investițional a orașului Iargara	2027	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Ghid elaborat. • 500 ex. tipărite. 	15,00	Bugetul local

Obiectiv specific 2.5. Valorificarea potențialului agroturistic a localității

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.5.1. Organizarea master-class	2027-2031	Primăria Iargara Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de master-class-uri realizate. • Nr. de agenți economici participanți. 	Se identifică	Bugetul local agenți economici, Surse externe
2.5.2. Organizare expoziții, festivaluri	2027-2031	Primăria Iargara Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. expoziții organizate. • Nr. de festivaluri organizate. • Nr. de beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale). • Nr. agenți economici Participanți. 	Se identifică	Bugetul local, agenți economici, Surse externe

2.5.3 Crearea casei apicultorului.	2027	Primăria Iargara Agenți economici apicultori	<ul style="list-style-type: none"> • asociație în apicultură creată. • 8 apicultori beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale). 	50,00	Bugetul local, agenți economici, A.I.P.A.
2.5.4 Crearea premiselor pentru dezvoltarea turismului local. (agropensiuni)	2027- 2031	Primăria Iargara Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> • 2 agropensiuni create. • Nr. de vizitatori. 	3000,00	Bugetul local, agenți economici, A.I.P.A.
2. 5.5 Elaborarea ghid turistic al localității.	2027	Primăria Iargara Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> • Ghid elaborat. • Nr. de exemplare editate. 	50	Buget local
2.5.6 Includerea obiectivelor turistice din Iargara în traseul național al turismului.	2027-2028	Primăria Iargara Agenția Națională pentru Turism Agenți economici în turism	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de obiecte incluse în traseul turistic național. 	-	Buget local
2.5.7 Angajarea unui specialist în turism	2028	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Un contract de muncă. 	Conform contractului de muncă	Buget local

Direcția strategică 3. Diversificarea serviciilor publice ale orașului

Obiectiv specific 3.1. Asigurarea accesului locuitorilor orașului la serviciile publice diversificate.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.1.1 Asigurarea instituțiilor cu cadre profesioniste	2026-2031	Primăria Iargara Direcția educația	<ul style="list-style-type: none"> • 4 medici . • 10 profesori. 	Conform legislației în vigoare	Buget local

3.1.2 Instruirea cetățenilor în situații calamități naturale	2026	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> •Nr. de instruirii organizate. •2.583 de beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale). 	50	Buget local
3.1.3 Deschiderea reparației hainelor și încălțăminte	2026-2028	Primăria Iargara Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> • Atelierul deschis. • Nr. de beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale). 	30	Agenți economici, Surse externe.
3.1.4 Construcția pantelor de acces în instituțiile publice	2026-2031	Primăria Iargara Administrația instituțiilor	<ul style="list-style-type: none"> • Grădiniță. • Gimnaziu. • Casa de cultură. • Muzeu. 	70	Buget local
3.1.5 construcția pantelor de acces în instituțiile publice	-2026	Primăria Iargara Administrația instituțiilor	<ul style="list-style-type: none"> • Grădiniță. • Gimnaziu. • Casa de cultură. • Muzeu. 	70	BL

Obiectiv specific 3.2 Crearea condițiilor pentru dezvoltarea educație școlare și preșcolare (ținând cont de incluziunea persoanelor cu nevoi speciale, fete și băieți).

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.2.1 Crearea unui centru de intervenție timpurie.	2026-2028	Primăria Iargara CS Iargara	<ul style="list-style-type: none"> •Centru funcțional. •1500 m² •50 de copii beneficiar (fete și băieți). •4 specialiști. 	8.000,00	Fondurile Uniunii Europene Ministerul Sănătății Ministerul Educației Bugetul

					Local
3.2.2. Crearea unui centru pentru copii cu necesități speciale (CES).	2027-2030	Primăria Iargara CS Iargara	<ul style="list-style-type: none"> •Centru funcțional. •2000 m² •50 de copii beneficiar (fete și băieți). •3 specialiști. 	8.000,00	Fondurile Uniunii Europene Ministerul Sănătății Ministerul Educației Bugetul Local

Obiectiv specific 3.3. Diversificarea serviciilor sociale pentru femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.3.1 Deschiderea unei spălătorii sociale	2027-2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 1 Spălătorie deschisă. • 200 beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale. 	790,00	Fondurile Uniunii Europene Ministerul Muncii și protecției Sociale Bugetul Local
3.3.2 Deschiderea unei cantine sociale	2029-2030	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 1 Cantină deschisă. • 200 beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale. 	1.500,00	Fondurile Uniunii Europene Ministerul Muncii și protecției Sociale Bugetul Local

Obiectiv specific 3.4. Îmbunătățirea stării de sănătate a populației (femei și bărbați, copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale).

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
------------	----------	---------------------------	---------------------------	---------------------------	-------------------------------

3.4.1 Dotarea cu echipament modern al Centrului de sănătate	2026 - 2029	Primăria Iargara Administrația instituției	<ul style="list-style-type: none"> • Glucometre procurate. • Screening modern procurat. • Laborator de analize dotat. 	1.000,00	Fondurile Uniunii Europene Ministerul Sănătății Bugetul Local
3.4.2 Asigurare cu cadre medicale	2026 - 2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de medici angajați. 	-	Ministerul Sănătății
3.4.3 Instruirea și informarea cetățenilor	2026 - 2029	Administrația instituției	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. sesiunilor de instruire organizate . • Nr. de persoane instruite (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, persoane în etate) 	100	Bugetul Local. Alte surse
3.4.4 Promovarea unui mod sănătos de viață	2026 - 2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. sesiunilor de instruire organizate. • Nr. de persoane instruite (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, persoane în etate). 		
3.4.5 Amenajarea unei zone de agrement.	2026 - 2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • O zonă de agrement amenajată. 	300,00	Bugetul Local. Alte surse

Obiectiv specific 3.5. Asigurarea condițiilor pentru promovarea valorilor istoric-culturale și recrearea locuitorilor (în special mame cu copii, tineri, persoane în etate, persoane cu necesități speciale).

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.5.1. Procurarea de instrumente muzicale	2026 - 2029	Primăria Iargara Administrația instituției	<ul style="list-style-type: none"> • 20 instrumente aerofone • 20 beneficiari (fete și băieți) 	50,00	Bugetul Local. Alte surse
3.5.2. Organizarea sărbătorilor de iarnă.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de participanți. • Nr. de evenimente. 	50,00	Bugetul Local. Alte surse
3.5.3. Organizarea sărbătorilor pascale.	2026 - 2031	Administrația instituției	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de participanți. • Nr. de evenimente. 	50,00	Bugetul Local. Alte surse
3.5.4. Instalarea de amplificatoare în sălile muzeului.	2026 - 2029	Primăria Iargara	• Amplificatoare procurate și instalate.	10,00	Bugetul Local. Alte surse
3.5.5. Elaborarea politici locale pentru tineret.	2026 - 2029	Primăria Iargara A.O.SEPT	• Strategia locală pentru tineret elaborată și aprobată.	10,00	Bugetul Local. Alte surse
3.5.6. Crearea casei țărănești.	2026-2027	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Casă creată. • Nr. de beneficiari. 	500,00	Bugetul Local. Ministerul Culturii Alte surse

Direcția strategică 4. Asigurarea unui mediu ecologic curat.

Obiectiv specific 4.1. Informarea și instruirea cetățenilor în domeniul protecției mediului ambiant.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.1.1. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului.	2026 - 2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. 	10,00	Bugetul Local. Alte surse

4.1.2. Organizarea concursului cea mai amenajată fântână.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. 	10,00	Bugetul Local. Alte surse
4.1.3. Organizarea concursului cea mai amenajată gospodărie.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. 	10,00	Bugetul Local. Alte surse
4.1.4. Organizarea și desfășurarea lecțiilor pentru copii și elevi	2026 - 2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. 	10,00	Bugetul Local. Alte surse
4.1.5. Organizarea acțiunii "Un arbore pentru dăinuirea noastră".	2026 - 2029	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. • Nr. de arbori și arbuști plantați 	50,00	Bugetul Local. Alte surse

Obiectiv specific 4.2. Diminuarea factorilor ce favorizează alunecările de teren.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.2.1. Identificarea și cartografierea zonelor cu risc ridicat de alunecări de teren.	2026 - 2029	Primăria Iargara Intreprinderea de Stat protecția solurilor și îmbunătățiri funciare.	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. • zonele cu risc ridicat de alunecări de teren. 	50,00	Bugetul Local. Alte surse
4.2.2. Amplasarea indicatoare atenționare.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • montarea indicatoarelor. Nr. de indicatoare montate. 	20,00	Bugetul Local. Alte surse
4.2.3. Identificarea măsurilor privind diminuarea degradării solului și alunecărilor de teren.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. 	10,00	Bugetul Local. Alte surse
4.2.4. Implementarea măsurilor privind diminuarea degradării solului și	2026 - 2031	Primăria Iargara Inspekția pentru protecția	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de cazuri de încălcări a legislației de mediu documentate. 	50,00	Bugetul Local. Alte surse

alunecărilor de teren prin: stoparea defrișării ilicite al terenurilor, lucrări de extragere a lutului, nisipului.		mediului Leova.	<ul style="list-style-type: none"> • Prejudiciul cauzat mediului recuperat. • plantarea de arbori și arbuști. 		
4.2.5. Conlucrarea cu Agențiile din domeniu mediului și a protecției solului.	2026 - 2029	Primăria Iargara IPM Leova Intreprinderea de Stat protecția solurilor și îmbunătățiri funciare.	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de cazuri de încălcări a legislației de mediu documentate. • Prejudiciul cauzat mediului recuperat 	0,00	Bugetul Local. Alte surse

Obiectiv specific 4.3. Amenajarea și salubritatea surselor acvatice.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.3.1. Organizarea curății albiei râului Tigheci.	2026 - 2031	Primăria Iargara S.R.L.”Salubritate Iargara”	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. 	50,00	Bugetul Local. Alte surse
4.3.2. Lucrări hidrotehnice și ameliorative desfășurate în zona administrativ teritorială a orașului Iargara.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • montarea indicatoarelor. • 9 km de râu amenajat. • Nr. gunoiști lichidate. • Nr. arbuști plantați. 	150,00	Bugetul Local. Alte surse
4.3.3. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr. de participanți. 	10,00	Bugetul Local. Alte surse
4.3.4. Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de fântâni amenajate. 	50,00	Bugetul Local. Alte surse

4.3.5. Organizarea concursului cea mai amenajată fântână publică.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • Concurs desfășurat. • Nr. de participanți. 	50,00	Bugetul Local. Alte surse
4.3.6. Organizarea și desfășurarea lecțiilor și concursurilor pentru copii și elevi în domeniu protecției resurselor acvatice.	2026-2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 10 lecții desfășurate. • 5 concursuri organizate. • Nr. de participanți 	150,00	Bugetul Local. Alte surse

Obiectiv specific 4.4. Dezvoltarea sistemului de management eficient al deșeurilor.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.4.1. Extinderea arii de prestare a serviciului de colectare a deșeurilor.	2026 - 2031	Primăria Iargara S.R.L."Salubritate Iargara".	<ul style="list-style-type: none"> • 4 localități • Nr. de clienți. 	150,00	Bugetul Local. Alte surse
4.4.2. Lichidarea gunoierilor stihionice și ameliorarea terenurilor.	2026 - 2031	Primăria Iargara. S.R.L."Salubritate Iargara".	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. gunoiști lichidate. • Nr. arbori și arbuști plantați. 	150,00	Bugetul Local. Alte surse
4.4.3. Amenajarea gunoiștii din localitate prin plantarea fișii forestiere de protecție.	2026 - 2031	Primăria Iargara. S.R.L."Salubritate Iargara".	<ul style="list-style-type: none"> • Eveniment desfășurat. • Nr de arbori plantați. • Nr. de participanți. 	30,00	Bugetul Local. Alte surse
4.4.4. Instalarea platformelor pentru depozitarea deșeurilor din sticlă și plastic și dotarea cu tomberoane a gospodăriilor casnice.	2026 - 2031	Primăria Iargara. S.R.L."Salubritate Iargara".	<ul style="list-style-type: none"> • 10 platforme. • 3000 de containere. 	50,00	Bugetul Local. Alte surse
4.4.5. Procurarea autospecialei pentru colectarea deșeurilor.	2026 - 2031	Primăria Iargara.	<ul style="list-style-type: none"> • Autospecială procurată. 	2000,00	Bugetul Local. Alte surse
4.4.6. Organizarea și desfășurarea lecțiilor și concursurilor pentru copii și elevi în domeniu gestionării deșeurilor.	2026-2031	Primăria Iargara. L.T."L.Blaga"	<ul style="list-style-type: none"> • 10 lecții desfășurate. • 5 concursuri organizate. • Nr. de participanți 	150,00	Bugetul Local. Alte surse

Obiectiv specific 4.5. Extinderea spațiilor verzi în comună.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.5.1. Plantarea arborilor în fâșiile forestiere.	2026 - 2031	Primăria Iargara	<ul style="list-style-type: none"> • 40 de hectare. • Nr. de puieți. 	150,00	Bugetul Local. FNM
4.5.2. Plantarea arborilor în spațiile verzi a localităților.	2026 - 2031	Primăria Iargara. S.R.L.”Salubritate Iargara”.	<ul style="list-style-type: none"> • ha plantate. • Nr. de puieți. 	150,00	Bugetul Local. Alte surse
4.5.3. Organizarea bilunelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice).	2026 - 2031	Primăria Iargara. S.R.L.”Salubritate Iargara”.	<ul style="list-style-type: none"> • Evenimente desfășurate. • Nr. de participanți. 	75,00	Bugetul Local. Alte surse

Direcția strategică 5.**Sporirea capacității administrației publice locale.****Obiectiv specific 5.1. Îmbunătățirea infrastructurii APL.**

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.1.1 Crearea condițiilor de muncă pentru funcționari.	2026 - 2028	Primăria Iargara.	<ul style="list-style-type: none"> • 700m2 de acoperiș reparat. • Nr de beneficiari (femei și bărbați). 	800,00	Bugetul Local. FNDRL. Alte surse.
5.1.2. Conectarea sediului primăriei la sistemul de canalizare	2026 - 2028	Primăria Iargara.	<ul style="list-style-type: none"> • Rețea construită. • Nr. de beneficiari. 	400,00	Bugetul Local. Alte surse
5.1.3. Construcția căilor de acces.	2026 - 2028	Primăria Iargara.	<ul style="list-style-type: none"> • 3 căi de acces construite. • Nr de beneficiari (femei și bărbați). 	100,00	Bugetul Local. Alte surse
5.1.4. Proiect de execuție pentru instalarea panourilor fotovoltaice la	2026 - 2027	Primăria Iargara.	<ul style="list-style-type: none"> • proiect de execuție elaborat. 	100,00	Bugetul Local. Alte surse

sediul primăriei.					
5.1.5. Executarea lucrărilor de execuție pentru instalarea panourilor fotovoltaice la sediul primăriei.	2027-2028	Primăria Iargara.	• proiect de execuție realizat.	1600,00	Bugetul Local. Alte surse

Obiectiv specific 5.2. Sporirea capacității instituționale al APL

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.2.1. Instruirea funcționarilor	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•4 instruiți •9 funcționari instruiți (femei și bărbați)	50,00	Bugetul Local. Alte surse.
5.2.2. Instruirea consilierilor locali	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•2 de instruiți •13 consilieri instruiți (femei și bărbați)	-	Bugetul Local. Alte surse
5.2.3. Crearea unei baze unice al primăriei	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•bază de date creată.	5,00	Bugetul Local. Alte surse
5.2.4. Actualizarea planului de activități în situația de pandemie.	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•Plan elaborat •Nr de acțiuni implementate	-	Bugetul Local. Alte surse
5.2.5. Asigurarea activității celulei de criză în situații excepționale	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•Plan elaborat •Nr activități ale celulei	50,00	Bugetul Local. Alte surse

Obiectiv specific 5.3. Asigurarea transparenței APL și implicarea cetățenilor în procesele decizionale la nivel local.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.3.1. Oganizarea consultărilor și dezbaterilor publice pe probleme de interes deosebit.	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•Nr. de consultări publice organizate. •Nr. de documente propuse spre consultări publice.	50,00	Bugetul Local. Alte surse.

5.3.2 Instalarea camerelor de supraveghere.	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•Nr. de camere de supraveghere instalate.	170,00	Bugetul Local. Alte surse
5.3.3 Dotarea sălii de ședințe cu camere video, proiector, ecran digital.	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•Camere video instalate. •50% a sporit gradul de transparență.	120,00	Bugetul Local. Alte surse
5.3.4 Valorificarea mai eficientă a frecvenței radio regional ”Live Iargara” pentru informarea cetățenilor orașului și a localităților din raionul Leova .	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•Nr. de emisiuni. •Nr. de beneficiari.	100,00	Bugetul Local. Administrația a radio Pro-Iargara, ONG locale

Obiectiv specific 5.4. Dezvoltarea parteneriatelor și cooperării intercomunitare cu A.O. SEPT (Șanse Egale Pentru Toți), A.O. Băștinașii din Iargara, parteneri APL din țară și România.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.4.1. Organizarea ședințelor intercomunitare.	2026 - 2031	Primăria Iargara.	• Nr. de ședințe organizate • Nr de beneficiari (femei și bărbați).	25,00	Bugetul Local. Bugetul Partenerilor. Alte surse.
5.4.2. Implicarea femeii și bărbați, care sunt și reprezentanți ai Grupului de inițiativă locală, în actualizarea anuală strategiei locale de dezvoltare a orașului Iargara.	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•Nr. de consultări. •Nr. de beneficiari (femei și bărbați).	250,00	Bugetul Local. Bugetul Partenerilor. Alte surse.
5.4.3. Cooperarea cu localitățile Hocieni (jud. Vaslui), Holboca (Iași), Lipănești (jud. Prahova), Lerești (jud. Argeș).	2026 - 2031	Primăria Iargara.	•Nr de proiecte comune implementate. •Nr de beneficiari (femei și bărbați).	Se estimează	Bugetul Local. Bugetul Partenerilor. Alte surse.

Obiectiv specific 5.5 Consolidarea capacităților APL în gestionarea situațiilor de criză, inclusiv a pandemiilor.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost identificat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.5.1. Crearea celulei de criză și elaborarea unui plan anticriză.	2026 - 2031	Primăria Iargara Centrul medicilor de familie	<ul style="list-style-type: none"> • Celula anticriză creată. • Plan anticriză elaborat. 	voluntariat	Bugetul Local.
5.5.2. Crearea rezervelor de materiale de primă necesitate (dezinfectant, măști, mănuși).	2026 - 2031	Primăria Iargara.	<ul style="list-style-type: none"> • Stocurile de materiale necesare create. 	75,00	Bugetul Local. Alte surse
5.5.3. Informarea cetățenilor (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale) prin intermediul surselor despre măsurile de prevenire.	2026 - 2031	Primăria Iargara. S.R.L.”Salubritate Iargara”.	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de articole plasate. • Nr. informații distribuite. 	60,00	Bugetul Local. Alte surse

4.4. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Socio- Economice a orașului Iargara depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria).
2. Locuitorii comunei.
3. Societatea civilă.
4. Agenții economici .
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio- Economice a orașului Iargara poate fi divizată convențional în 3 etape:

1. **Adoptarea SDC.** În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audierilor publice organizate de către primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni semestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.
2. **Implementarea SDC** se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare,

perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

3. **Monitorizarea SDC.** În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

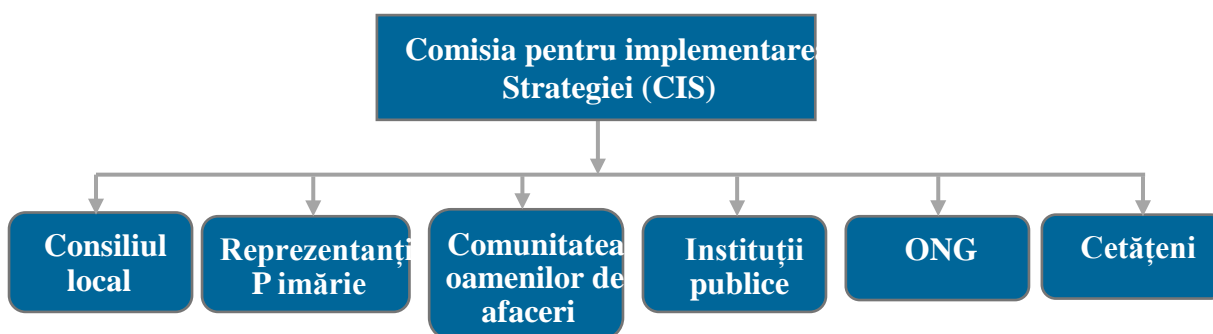
4.5. Verificare și revizuire

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (i) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (ii) raportarea rezultatelor evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de **Comisia pentru Implementarea Strategiei** (în continuare CIS). CIS va fi creată prin Decizia Consiliului Local cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate sau consilieri locali). reprezentanți Primărie (Primarul, 2 – 3 specialiști).
- Comunitatea oamenilor de afaceri.
- Instituții educaționale (directori instituții de învățământ).
- Organizații non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-ilor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, etc.).
- Cetățeni.(grupul va fi reprezentativ dintre femei și bărbați cu un număr proporțional și va include tineri, persoane dezavantajate, reprezentanți ai diverse grupuri sociale sau etnice).

Structura cadrului instituțional de monitorizare și implementare a Strategiei de SDC Iargara

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor.
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare.
- Coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare.
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate.
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni.
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local.
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile.

- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare.
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității.
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie.
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc...

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura o dată în 6 luni.

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care va monitoriza și evalua procesul de implementare a Planului de acțiuni. Competențele Consiliului Local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de implicare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor.
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL.
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice.
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei.
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în ceea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni a Strategiei.

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor către CIS privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliul Local raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Obiect Monitoring	Elaborator/ Destinatar	Raport	Descriere
Realizarea obiectivelor.	CIS și Consiliul Local.	Rapoarte semestriale/ anual.	Raport bazat pe analize, sondaje a locuitorilor pentru evaluarea impactului implementării strategiei.
Realizarea acțiunilor, proiectelor.	Responsabili de implementare.	Raport semestrial sau după finisarea Activității.	Rapoarte prezentate de responsabilii de implementare privind îndeplinirea acțiunilor, proiectelor.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de dezvoltare.

Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori și termeni de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale) sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Riscuri și Impedimente de Implementare

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none"> • Confruntări de interese privind implementarea strategiei. • Prevalarea intereselor personale. • Resurse financiare limitate. • Lipsa capacităților de atragere a investițiilor.

Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> • Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea. • Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților. • Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor. • Neimplicarea partenerilor internaționali.
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale.
Social	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale. • Pauperizarea continuă a populației. • Emigrarea forței de muncă.
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Populație neconștientizată privind efectele poluarea mediului.
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politicojuridic	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea cursului politic. • Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare.
Relații parteneri externi	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale. • Neimplicarea partenerilor internaționali.
Domeniu	Descriere
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> • Potențial investițional redus. • Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare. • Infrastructură de afaceri nedezvoltată. • Risc de țară.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none"> • Confruntări de interese privind implementarea strategiei. • Prevalarea intereselor personale. • Resurse financiare limitate. • Lipsa capacităților de atragere a investițiilor.
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> • Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea. • Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților. • Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor. • Neimplicarea partenerilor internaționali.
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale.
Social	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale. • Pauperizarea continuă a populației. • Emigrarea forței de muncă.
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Populație neconștientizată privind efectele poluarea mediului.
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea cursului politic. • Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare.
Relații parteneri	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale.

externi	<ul style="list-style-type: none"> • Neimplicarea partenerilor internaționali.
Domeniu	Descriere
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> • Potențial investițional redus. • Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare. • Infrastructură de afaceri nedezvoltată. • Risc de țară.

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.